

14/2023. (IV. 19.) AM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről

Hatályos: 2023. 04. 20. – 2024. 12. 31.

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló [2007. évi XVII. törvény 81. § \(4\) bekezdés a\)](#) és [k\) pontjában](#) kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló [182/2022. \(V. 24.\) Korm. rendelet 54. § 1. pontjában](#) meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. § E rendelet alkalmazásában

1. *egységes kérelem*: az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról és a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevitelével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló AM rendeletben (a továbbiakban: Egységes kérelem rendelet) meghatározott kérelem;

2. *elhanyagolható meg nem felelés*: az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételelenséghez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 9. cikk (4) bekezdése szerinti meg nem felelés;

3. *erózió veszélyeztetett terület*: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (a továbbiakban: MePAR) lehatárolásra került 12%-nál nagyobb lejtésű és erózióval érintett területeket meghatározó fedvény szerinti terület;

4. *fás-cserjés sáv*: legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező, jellemzően sávyszerű kiterjedésű földterület, amely

a) a szántóterületen helyezkedik el,

b) teljes sáv szélességében lágy szárú növényzet legfeljebb öt, mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakítja meg,

c) a szántott területrésszel legalább harminc méter hosszan érintkezik, és

d) a teljes fás sáv elem kerületének kevesebb mint 30%-a érintkezik állandó gyepterülettel;

5. *hatáskörrel rendelkező hatóság*: a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetről és intézményeiről szóló [601/2022. \(XII. 28.\) Korm. rendelet 24/A. §-a](#) szerinti hatóságok;

6. *környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterület*: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló [275/2004. \(X. 8.\) Korm. rendelet](#) hatálya alá tartozó, Natura 2000 területnek minősülő és a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben lehatárolt tematikus fedvény szerinti földterület;

7. *különösen súlyos meg nem felelés*: az az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételelenséghez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 9. cikk (2) bekezdése szerinti meg nem felelés;

8. *víz alatt álló kultúra*: rizs, indiánrizs;

9. *völgyzáró-gátas halastó*: olyan keresztgátas halastó, amely állandó vízfolyások duzzasztásával jön létre, és amelyen a tápláló vízfolyás keresztül folyik;

10. *zárlati károsító*: a növénykárosítókkal szembeni védekező intézkedésekről, a 228/2013/EU, a 652/2014/EU és az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 69/464/EGK, a 74/647/EGK, a 93/85/EGK, a 98/57/EK, a 2000/29/EK, a 2006/91/EK és a 2007/33/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2031 európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkében meghatározott feltételeknek megfelelő károsító.

2. A rendelet hatálya

2. § (1) E rendelet meghatározza a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: KAP II rendelet) 83. cikke szerinti kedvezményezett (a továbbiakban: mezőgazdasági termelő) esetében a közvetlen mezőgazdasági támogatások, valamint egyes vidékfejlesztési támogatások igénylése esetén betartandó, a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: KAP I rendelet) III. címének II. fejezete szerinti közvetlen kifizetések, továbbá a 70–72. cikke szerinti intézkedések igénybevétele során

a) a KAP I rendelet III. mellékletében meghatározott jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket (a továbbiakban: JFGK),

b) a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó e rendelet szerinti előírásokat (a továbbiakban: HMKÁ előírások), valamint

c) az a) és b) pont szerinti követelmények és előírások betartásának ellenőrzésére és az alkalmazandó jogkövetkezményekre vonatkozó előírásokat.

(2) A mezőgazdasági üzemnek az Egységes kérelem rendelet szerinti, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatásból erdősíttett területei vonatkozásában a feltételelességnek a nem földhasználat-specifikus előírásait, valamint követelményeit kell alkalmazni.

3. Helyszíni ellenőrzés

3. § (1) Az ellenőrzés alá vont mezőgazdasági termelőt a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) választja ki. Az ellenőrzési mintának a KAP II rendelet 83. cikk (6) bekezdés d) pont (ii) alpontja szerinti véletlenszerű minta aránya legalább 20%, legfeljebb 30%.

(2) Az ellenőrzési minta a rendelkezésre álló információk alapján már a tárgyévi egységes kérelem benyújtási időszak lejártá előtt kiválasztható.

(3) KAP II rendelet 83. cikk (6) bekezdés d) pont (iii) alpontja szerinti minimális ellenőrzési arány elérhető egy-egy jogi aktus vagy előírás, illetve ezek csoportjai szintjén. Az ellenőrzési minta kiválasztható a jogosultsági ellenőrzésre kiválasztottak közül.

(4) A Kincstár az ellenőrizendő mintát azon mezőgazdasági termelők teljes köréből választja ki, akik esetében a helyszíni ellenőrzésre történő kiválasztás időpontjáig nem került megállapításra támogatási jogosultság hiánya, továbbá a támogatási vagy kifizetési kérelmüket nem vonták vissza.

(5) Ha a Kincstár egy adott JFGK-val vagy HMKÁ előírással összefüggésben a véletlenszerűen kiválasztottak helyszíni ellenőrzése során jelentős meg nem felelést tár fel, a Kincstár a következő évben az 1. melléklet szerinti mértékben, kizárólag a helyszíni ellenőrzés során feltárt meg nem felelések alapján növeli azon mezőgazdasági termelőknek a számát, amelyek tekintetében helyszíni ellenőrzést fog lefolytatni (a továbbiakban: rátaemelés).

(6) A különösen súlyos meg nem felelés az (5) bekezdés szerinti rátaemelés meghatározásakor az 5% támogatáscsökkentéssel járó meg nem felelésekkel együtt kerül figyelembevételre.

4. § (1) A Kincstár a helyszíni ellenőrzés időpontját úgy határozza meg, hogy a JFGK-nak és a HMKÁ előírásoknak való megfelelés ténylegesen ellenőrizhető legyen.

(2) A helyszíni ellenőrzés a mezőgazdasági termelő részére bejelenthető, ha ez az ellenőrzés célját vagy hatékonyságát nem befolyásolja. A bejelentés megtétele és az ellenőrzés végrehajtása közötti időszakot a szükséges legrövidebb időtartamra kell korlátozni, amely – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – nem haladhatja meg a 14 napot.

(3) Az állatjóléti ellenőrzések esetében a bejelentés legfeljebb 5 nappal korábban tehető meg.

(4) Ha kötelezően alkalmazandó európai uniós jogi aktus úgy rendelkezik, hogy a helyszíni ellenőrzéseket bejelentés nélkül kell elvégezni, akkor az uniós jogi aktus szerinti szabályokat az e rendelet szerinti helyszíni ellenőrzésekre is alkalmazni kell.

5. § (1) A minta ellenőrzése során a hatáskörrel rendelkező hatóság a hatáskörébe tartozó JFGK-nak vagy HMKÁ előírásoknak való megfelelés tekintetében ellenőrzi a kiválasztott mezőgazdasági termelőket.

(2) A helyszíni ellenőrzés az intézkedés jellegétől függően a mezőgazdasági üzem valamennyi mezőgazdasági hasznosítású földterületére kiterjed. A helyszíni ellenőrzés azonban korlátozható olyan mezőgazdasági parcella-mintára, amely a mezőgazdasági üzem területén található és a vonatkozó JFGK-val vagy HMKÁ előírással érintett mezőgazdasági parcelláknak legalább a felét magában foglalja, feltéve, hogy a JFGK vagy HMKÁ előírások tekintetében az érintett minta megbízható és reprezentatív ellenőrzést biztosít.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti minta vizsgálata meg nem felelést tár fel, a ténylegesen ellenőrzött mezőgazdasági parcellaminta elemszámát növelni kell.

(4) Ha kötelezően alkalmazandó európai uniós jogi aktus vagy jogszabály lehetővé teszi, a helyszíni ellenőrzés az ellenőrzésre kerülő elemek reprezentatív mintájára korlátozódhat.

(5) A mezőgazdasági üzemek szintjén végrehajtandó helyszíni ellenőrzések helyettesíthetők adminisztratív ellenőrzésekkel.

(6) A helyszíni ellenőrzések elvégezhetők távérzékelési technológiák alkalmazásával, vagy a Kopernikusz Sentinel műholdak adatai vagy azokkal egyenértékű adatok felhasználásával, ha az adott JFGK vagy HMKÁ előírás jellege ezt lehetővé teszi.

4. A támogatáscsökkentés szabályai

6. § (1) A hatáskörrel rendelkező hatóság az ellenőrzése során megállapított meg nem feleléseket az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételelességhez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet [a továbbiakban: (EU) 2022/1172 bizottsági rendelet] 7. cikke alapján, valamint a 2–11. melléklet szerinti mérték, súlyosság és tartósság szempontjából értékeli, és ennek alapján jogkövetkezményként támogatáscsökkentést állapíthat meg.

(2) A hatáskörrel rendelkező hatóság az ellenőrzés során tett megállapításokról és azok értékeléséről határozatot hoz. A határozat támogatáscsökkentéshez szükséges, külön megállapodásban rögzített adatait a hatáskörrel rendelkező hatóság a Kincstár részére megküldi. Ha nem kerül megállapításra meg nem felelés, a hatáskörrel rendelkező hatóság a határozathozataltól eltekint.

(3) A Kincstár az (1) bekezdésben foglalt meg nem felelés alapján dönt a mezőgazdasági termelő számára folyósítandó vagy folyósított támogatás összegének csökkentéséről, visszavonásáról vagy a mezőgazdasági termelő támogatottak köréből történő kizárásáról.

7. § (1) A támogatáscsökkentés mértékét – minden meg nem felelés esetén önállóan – a Kincstár a 12. melléklet szerint állapítja meg.

(2) Gondatlan és szándékos meg nem felelések, illetve a meg nem felelések ismétlődése esetén a KAP II rendelet 85. cikkében, valamint az (EU) 2022/1172 bizottsági rendelet 8–11. cikkében foglaltakat kell alkalmazni. Az ismétlődést az adott meg nem felelés szándékos vagy gondatlan mivoltától függetlenül kell megállapítani.

(3) Ha a JFGK és HMKÁ előírás átfedésben van, és mindkettő esetében meg nem felelés kerül megállapításra az ellenőrzések során, akkor a támogatáscsökkentés számításakor az (EU) 2022/1172 bizottsági rendelet 11. cikk (1) bekezdése szerint a JFGK után járó jogkövetkezményt kell alkalmazni.

(4) Ha a mezőgazdasági földterület, a mezőgazdasági üzem vagy azok egy része a meg nem felelés megállapításának évében átruházásra kerül, akkor a meg nem felelés miatti támogatáscsökkentést a KAP II rendelet 84. cikk (2) bekezdés a) pontja szerint olyan arányban kell az átadó és átvevő között megosztani, amilyen arányban az ellenőrzés keretében a felelősségük megállapítható. Ha nem állapítható meg a felelősség aránya, akkor az átruházás tárgyévén belüli időpontjához igazodó arányban terheli az az átadót és az átvevőt.

(5) Ha a meg nem felelés miatt alkalmazandó teljes támogatáscsökkentés a tárgyévben nem haladja meg a 100 eurónak megfelelő forint összeget, a támogatáscsökkentés kiszabásától el kell tekinteni.

(6) Ha két egymást követő évben elhanyagolható meg nem felelés megállapításra kerül, akkor az elhanyagolható meg nem felelés megállapításának a második évétől – az elhanyagolható meg nem felelések számától függetlenül – 1% támogatáscsökkentést kell kiszabni.

(7) A 2023. támogatási évben a 2021-ben és 2022-ben, a 2024. támogatási évben a 2022-ben lefolytatott kölcsönös megfeleltetés ellenőrzése során megállapított meg nem feleléseket az ismétlődés megállapításakor figyelembe kell venni, amennyiben azok alapján egyértelműen megállapítható valamely feltételeesség szerinti JFGK vagy HMKÁ előírás megsértése.

5. Állandó gyepterület – HMKÁ 1. előírás

8. § (1) Az állandó gyepterületet fenn kell tartani országos szinten a 2018-as referenciaévnél megfelelő mértékben, amely az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján került meghatározásra.

(2) Az állandó gyepterület mértékét országos szinten minden évben a Kincstár állapítja meg az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a tagállamok 2023–2027-es, KAP stratégiai tervében kidolgozandó egyes beavatkozás-típusokra vonatkozó kiegészítő követelményekkel, valamint a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra (a továbbiakban: GAEC) vonatkozó 1. szabványra irányadó szabályokkal történő kiegészítéséről szóló, 2021. december 7-i (EU) 2022/126 bizottsági rendelet [a továbbiakban: (EU) 2022/126 európai parlamenti és tanácsi rendelet] 48. cikke szerint.

(3) Az állandó gyepterület elhelyezkedését, valamint feltörésének tényét a Kincstár az egységes kérelem adatai, a MePAR-ban rendelkezésre álló adatok, valamint a helyszíni ellenőrzés eredménye alapján állapítja meg.

(4) Ha a (2) bekezdés szerint megállapított tárgyévi állandó gyepterület aránya több mint 5%-kal csökken a 2018. évi referenciaarányhoz képest, és az állandó gyepterület tárgyévi összterülete 0,5%-ot meghaladó mértékben csökken a referenciaarányban szereplő állandó gyepterület összterületéhez képest, akkor egyes, állandó gyepterületnek nem minősülő területeket állandó gyepterületté kell visszaállítani. A referenciaarány megállapításánál az (EU) 2022/126 bizottsági rendelet 48. cikk (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(5) Ha az állandó gyepterület aránya országos szinten 3%-ot meghaladó mértékben csökken a (4) bekezdés szerinti referenciaarányhoz képest, akkor a Kincstár erről a tényről tájékoztatja a hatáskörrel rendelkező hatóságot.

(6) Állandó gyepterület visszaállítására azt a mezőgazdasági termelőt kell kötelezni, aki az állandó gyepterület arányának (4) bekezdés szerinti csökkenésének évét megelőző két naptári évben benyújtott egységes kérelme alapján olyan földterülettel rendelkezik, amely állandó gyepterületként használt földterületből más célú földterületté került átalakításra. A visszaállítási kötelezettség alól mentesül az a mezőgazdasági termelő, akinek terhére legfeljebb 0,25 hektár nagyságú területet érintő visszaállítási kötelezettség lenne megállapítható.

(7) A visszaállítási kötelezettség megállapítása során az utólagos erdőtelepítéssel érintett állandó gyepterületet – a karácsonyfa-ültetvények és energetikai faültetvények kivételével – figyelmen kívül kell hagyni.

(8) A mezőgazdasági termelő visszaállítási kötelezettségének mértékét a mezőgazdasági termelő által az állandó gyepterület arányának (4) bekezdés szerinti csökkenésének évét megelőző két naptári évben benyújtott egységes kérelme alapján olyan földterülettel rendelkező átalakított állandó legelőnek és állandó gyepterületnek minősülő földterületek méretével arányosan kell megállapítani.

(9) A Kincstár a tárgyév végéig dönt a mezőgazdasági termelőt terhelő egyéni visszaállítási kötelezettségről, annak mértékéről és határidejéről, amelynek megvalósítása nem eshet a következő évi egységes kérelem benyújtására előírt határidő lejártánál későbbi időpontra.

9. § (1) A mezőgazdasági termelő a 8. § (6) bekezdése szerinti visszaállítási kötelezettségének

- a) a feltört vagy átalakított állandó gyepterület állandó gyepterületté történő visszaállításával,
- b) a feltört vagy átalakított állandó gyepterület helyett – az erdőterület kivételével – más terület állandó gyepterületté alakításával vagy
- c) a meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításával

tehet eleget.

(2) A visszaállítást az erre vonatkozó kötelezettséggel érintett földterületenként legalább 0,25 hektár kiterjedésű földterületen kell elvégezni. A visszaállítási kötelezettség akkor teljesíthető ökológiai gazdálkodásban részt vevő szántó művelési ágú területen, ha a mezőgazdasági termelő a visszaállítási kötelezettség idejére nem rendelkezik más megfelelő nagyságú területtel a visszaállítási kötelezettség teljesítésére.

(3) A visszaállítási kötelezettség teljesítését a mezőgazdasági termelőnek a tárgyévet követő egységes kérelemben kell bejelentenie, megjelölve az állandó gyepterületei közül azon területeket, amelyeket az előző évi visszaállítási kötelezettség teljesítése során alakított ki. Ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakítása esetén a mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelemben arról is nyilatkoznia kell, hogy hány évre visszamenőlegesen minősül az érintett földterület ideiglenes gyepterületnek.

(4) A visszaállítási kötelezettségnek való megfelelést a Kincstár ellenőrzi.

(5) Az állandó gyepterületté visszaállított vagy állandó gyepterületként létrehozott terület a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától állandó gyepterületnek minősül, és azt a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától számított öt évig fenn kell tartani. Meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításának esetében a fenntartási kötelezettség az ideiglenes gyepterület telepítésétől számított öt évig áll fenn.

(6) Ha a mezőgazdasági termelő a tárgyévet megelőző évben bejelentett és elismert vis maior esemény miatt nem teljesítette a visszaállítási kötelezettségét, úgy a tárgyévben köteles ennek eleget tenni, továbbá a tárgyévi egységes kérelemben állandó gyepterületként bejelentett földterületei tekintetében további olyan vis maior bejelentés nem fogadható el, amelyben a visszaállítási kötelezettség alóli mentesítést kezdeményezi.

6. Vizes élőhelyek és tőzeglápok megőrzése – HMKÁ 2. előírás

10. § A MePAR-ban vizes élőhelyként lehatárolt elem fenntartása kötelező.

7. Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetésének tilalma – HMKÁ 3. előírás

11. §¹

8. A felszíni vizek mentén vízvédelmi sávok kialakítása – HMKÁ 4. előírás

12. § (1) A víztestek mentén az Egységes kérelem rendeletben meghatározott vízvédelmi sávokat kell kialakítani, amelyekre nem juttatható ki műtrágya, szerves trágya és növényvédő szer

- a) a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonalától mért 5 méteres sávban,
- b) a MePAR-ban grafikusán megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, valamint
- c) a MePAR-ban grafikusán megjelölt egyéb felszíni vizek partvonalától mért 5 méteres sávban, amely 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 hektárnál kisebb területű.

(2) A szerves trágya esetében a meghatározott védőtávolságok nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, ha az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

(3) Ha a mezőgazdasági termelő az (1) bekezdés c) pontja szerinti területet szántóföldi termeléssel nem érintett vízvédelmi sávként figyelembe kívánja vetetni, a védőtávolság 5 méter alá nem csökkenthető.

9. A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is – HMKÁ 5. előírás

13. § (1) Direktvetés, szintvonalas vagy rétegvonalakkal párhuzamos művelés, továbbá az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon erózióvédelmi sávok kialakításával folytatott művelés kivételével tilos a 12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények – beleértve a kukoricát és napraforgót is – termesztése, valamint őszi káposztarepce átlagosan 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése.

(2) A tábla 12% feletti lejtésű területeken elhelyezkedőnek minősül, ha

- a) 2 hektárnál kisebb területű táblák esetében az adott tábla területének több mint 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el; valamint
- b) 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében az adott táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt.

(3) Szőlőültetvények esetében az erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező.

(4) Erózióvédelmi sávot kell kialakítani a 12% feletti lejtésű tábla lejtővel párhuzamos tengelyén mérve legalább 100 méterenként, azzal a feltétellel, hogy

a) ha a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb, mint 30 méterre helyezkednek el egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét;

b) ha a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan 30 és 50 méter közötti távolságra helyezkednek el egymástól, az erózióvédelmi sávnak legalább 30 méter hosszúnak kell lennie, és a sáv, valamint a tábla széle közötti távolság nem lehet nagyobb 10 méternél, vagy

c) ha a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan több mint 50 méterre helyezkednek el egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak olyan hosszúnak kell lennie, hogy a tábla két szélén egyenként legfeljebb 10 méteres távolság legyen a sáv vége és a tábla

széle között.

(5) Erózióérzékeny területen történő gazdálkodás esetén az Egységes kérelem rendelet szerinti gazdálkodási napló (a továbbiakban: gazdálkodási napló) vezetése kötelező a 2. melléklet szerinti JFGK 1. tekintetében.

10. Minimális talajborításra vonatkozó előírások – HMKÁ 6. előírás

14. § (1) Fenn kell tartani a minimális talajborítást a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után

a) őszi kultúra – beleértve a legalább december 31-ig a területen tartott másodvetést – vetésével, amit az előző kultúra lekerülése után az agronómiai indokolt időn belül el kell vetni,

b) a tarló fenntartásával vagy másodvetéssel, amennyiben a nyári betakarítású kultúra lekerülése és az őszi kultúra elvetése között az agronómiai indokolt időnél hosszabb idő telik el, az ezen időn felüli periódusban, vagy

c) a tarló szeptember 30-áig történő megőrzésével, azzal, hogy tarlóval borított területen legfeljebb sekély tarlólántás és -ápolás végezhető.

(2) A 12% feletti lejtésű területeken elhelyezkedő ültetvényeken legalább mulcsozással vagy egynyári növények vetésével gondoskodni kell a sorköztakarásról. Ha a sorköztakarás mulcsozással történik, arra nem használható fel istállótrágya, komposzt, talajtakaró fólia, geotextil, egyéb szövetek, gyomgátló szőnyeg, zúzottkő, mosott kavics, műfü, gumigranulátum, bármilyen egyéb szintetikus anyag vagy hulladék.

(3) Az ültetvény tábla 12% feletti lejtésű területeken elhelyezkedőnek minősül

a) a 2 hektárnál kisebb területű táblák esetében, ha a tábla területének több mint 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el, vagy

b) a 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt.

(4) Lejtőszögtől függetlenül az ültetvény kivágása esetén a kivágás és az újratelepítés között gondoskodni kell a talajtakarásról, figyelemmel az előkészítő munkálatokhoz szükséges indokolt időre.

11. Vetésváltás a szántóterületeken, kivéve a víz alatt álló kultúrákat – HMKÁ 7. előírás

15. § (1) A mezőgazdasági termelőnek a mezőgazdasági üzem teljes szántóterületén gondoskodni kell – e §-ban foglaltak kivételével – az éves vetésváltásról.

(2) A mezőgazdasági termelő az éves vetésváltást megvalósíthatja azáltal, hogy

a) a tárgyévben a mezőgazdasági üzem szántóterülete, a (4), (8) és (9) bekezdésben foglalt kivételekkel nem érintett részének legalább 1/3-án valósít meg vetésváltást, és

b) gondoskodik róla, hogy az a) pont szerinti szántóterületen megvalósul a vetésváltás legfeljebb három egymást követő éven belül úgy, hogy a három évből legalább egyszer az (5) bekezdés szerint különböző növénykultúrát termeszt, mint a másik két éven.

(3) Burgonya, napraforgó, káposztarepce, szójabab, cukorrépa, olajtök, valamint dinnye önmaga után nem vethető abban az esetben sem, ha

a) a mezőgazdasági termelő a (2) bekezdés szerint valósítja meg a vetésváltást, vagy

b) a (7) bekezdés a) pontja alapján mentesülne a vetésváltás megvalósítása alól.

(4) A vetőmag termesztés céljából vetett hibridkukorica egymás után legfeljebb négy évig termesztethető.

(5) A vetésváltás szempontjából különböző növénykultúrának kell tekinteni:

a) a termények botanikai osztályozásában meghatározott különböző nemzetségek bármely kultúráját,

b) a Brassicaceae, Solanaceae vagy Cucurbitaceae növény családkba tartozó bármely faj kultúráját,

c) a parlagon hagyott földterületet,

d) ideiglenes gypet, valamint

e) másodvetést, amely kizárólag abban az esetben vehető figyelembe vetésváltásként, ha megfelel az Egységes kérelem rendeletben meghatározott fogalomnak, és annak minden komponense különböző kultúrának tekinthető az előveteményhez és a másodveteményhez képest, továbbá az Egységes kérelem rendelet szerint megfelelően bejelentésre került agrotechnikai műveletként.

(6) Ha az Egységes kérelem rendelet szerint bejelentett növénykultúra nem szerepel a 13. mellékletben, akkor a Kincstár az egységes nemzetközi binominális nomenklátúra alapján állapítja meg, hogy az adott növénykultúra különböző növénykultúrának minősül-e.

(7) A mezőgazdasági termelőnek a vetésváltást nem kell megvalósítania abban az esetben, ha

a) a mezőgazdasági üzem szántóterülete 10 hektárnál kisebb,

b) támogatható mezőgazdasági területének több mint 75%-a

ba) állandó gyp és azt gyp vagy egyéb takarmánynövény termesztésére,

bb) az év, illetve a növénytermesztési ciklus jelentős részében víz alatt álló kultúrák termesztésére, vagy

bc) a ba) és a bb) alpontban foglaltak kombinációjára

használják, vagy

c) szántóterületének több mint 75%-át

ca) gyp vagy egyéb takarmánynövény termesztésére,

cb) parlagon hagyott földterületként, függetlenül attól, hogy van-e rajta bármilyen talajtakarás

cc) a hüvelyes növények – szója kivételével – termesztésére vagy
cd) a ca)–cc) alpont céljai közül többre is
használják.

(8) A vetésváltást nem kell megvalósítani

- a) évelő szántóföldi kultúrákkal borított területen, beleértve az ideiglenes gyept,
- b) víz alatt álló kultúrákkal borított területen és
- c) a parlagon hagyott területen.

(9) Az ökológiai gazdálkodás szerint tanúsított területeket úgy kell tekinteni, mint amelyek megfelelnek e § előírásainak.

(10) A mezőgazdasági termelő nem mentesül az e §-ban foglalt előírások alól a támogatási kérelmében ökológiai gazdálkodásban részt vevő területként nem jelölt terület és az ökológiai tanúsító szervezet által nem igazolt földterület tekintetében, ha

- a) párhuzamos gazdálkodást folytat, vagy
- b) az ökológiai tanúsító szervezet szerint a mezőgazdasági üzem szántóterületének nem az egésze az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti tanúsítással rendelkező terület.

12. Biológiai sokféleség megőrzése – HMKÁ 8. előírás

16. § A biológiai sokféleség megőrzését

- a) a nem termelő tájképi elemek és területek:
 - aa) az Egységes kérelem rendelet szerinti védett tájképi elemek,
 - ab) fás-cserjés sáv,
 - ac) táblaszegély,
 - ad) szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sáv,
 - ae) kis vizes élőhely,
 - af) erózióvédelmi sáv,
 - ag) nem termelő beruházás keretében szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény,
 - ah) parlagon hagyott terület,
 - ai) ökológiai jelentőségű másodvetés vagy
 - aj) nitrogénmegkötő növényvel bevetett terület
- minimális arányának fenntartásával,
- b) a védett tájképi elemek megőrzésével, valamint
 - c) a költési és fiókanevelési időszakban a sövények és fák kivágásának tilalmával
- kell biztosítani.

17. § (1) A nem termelő tájképi elem és terület minimális arányának fenntartása keretében a mezőgazdasági üzem szántóterületének

- a) legalább 4%-át a 16. § a) pont aa)–ah) alpontjában felsorolt nem termelő tájképi elemnek, illetve területnek kell borítania, vagy
- b) legalább 7%-át a 16. § a) pontja szerinti nem termelő tájképi elemnek, illetve területnek – beleértve a parlagon hagyott területet is –, növényvédő szerek használata nélkül termesztett köztes növénykultúrának vagy nitrogénmegkötő növényeknek kell borítania, azzal, hogy a szántóterület 3%-ának a 16. § a) pont aa)–ah) alpontja szerinti nem termelő tájképi elemnek vagy területnek kell lennie.

(2) A mezőgazdasági termelő mentesül az (1) bekezdésben foglaltak teljesítése alól, ha a mezőgazdasági üzem

- a) szántóterülete 10 hektárnál kisebb,
 - b) támogatható mezőgazdasági területének több mint 75%-a
 - ba) állandó gyepterület, és azt gyeppel vagy egyéb takarmánynövény termesztésére,
 - bb) az év, illetve a növénytermesztési ciklus jelentős részében víz alatt álló kultúrák termesztésére vagy
 - bc) a ba) és bb) alpontban foglaltak kombinációjára
- használják, vagy
- c) szántóterületének több mint 75%-át
 - ca) gyeppel vagy egyéb takarmánynövény termesztésére,
 - cb) parlagon hagyott földterületként – függetlenül attól, hogy van-e rajta bármilyen talajtakarás –,
 - cc) a hüvelyes növények termesztésére vagy
 - cd) a ca)–cc) alpont céljai közül többre is
- használják.

18. § (1) Nem termelő tájképi elem, illetve terület abban az esetben vehető figyelembe a HMKÁ 8. előírás alkalmazása során, ha megfelel az Egységes kérelem rendeletben meghatározott minimális és maximális határértékeknek, és a szántó hasznosítású mezőgazdasági tábla részét képezi.

(2) Adott támogatási év vonatkozásában ugyanazon földterületen kizárólag egy nem termelő tájképi elem terület vehető figyelembe.

- (3) Az egyes nem termelő tájképi elemeknek önállóan kell megfelelniük a méretkorlátoknak.
- (4) Ha egy adott gazdasági évben egy nem termelő tájképi elemet vagy területet tartalmazó táblát kizárnak a támogatásból, akkor az adott gazdálkodási évben az adott nem termelő tájképi elem vagy terület nem számolható el.
- (5) A nem védett nem termelő tájképi elemeket, abban az évben, amelyben a mezőgazdasági termelő el kívánja számolni, meg kell őriznie, azzal, hogy az Egységes kérelem rendelet 3. melléklete szerinti veszélyes gyomnövények és 4. melléklete szerinti inváziós növények elleni védekezést köteles ellátni.
- (6) A nem termelő tájképi elem vagy elemek együttes területe – ide nem értve a védett tájképi elemet – a tábla legfeljebb 50%-át foglalhatja el, amelynek a 0,25 hektáros táblán is érvényesülnie kell.

19. § (1) Olyan kunhalom és gémeskút fogadható el a HMKÁ 8. előírás alkalmazása során, amely a MePAR-ban lehatárolásra került, HMKÁ előírásban védett, és szántóterületen helyezkedik el.

(2) A MePAR-ban a kunhalmok a teljes területükkel poligonosan kerülnek feltüntetésre, a gémeskutak pontszerűen kerülnek jelölésre, 25 m²-nek megfelelő területtel lehatárolva.

(3) A mezőgazdasági termelőnek a gémeskutat a Kincstár által felmért 2010. évi állapotnak megfelelően kell fenntartani.

(4) A kunhalom területén semmilyen mezőgazdasági talajmunka nem végezhető, a gyeper felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás kivételével. A kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása.

20. § A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az Egységes kérelem rendelet szerinti táblaszegély fogadható el.

21. § A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során olyan erózióvédelmi sáv fogadható el, amely megfelel

- a) az Egységes kérelem rendelet szerinti értelmező rendelkezésnek és
- b) a 13. § (4) bekezdésében foglaltaknak.

22. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az Egységes kérelem rendelet szerinti magányosan álló fa fogadható el.

(2) A MePAR-ban a pontszerűen jelölt magányosan álló fák mindegyike 20 m²-nek megfelelő területtel kerül lehatárolásra.

(3) Magányosan álló fát tilos kivágni.

23. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az Egységes kérelem rendelet szerinti fa- és bokorcsoporthoz fogadható el.

(2) Fa- és bokorcsoporthoz területén bármilyen mezőgazdasági talajmunka végzése tilos, a visszafásítás vagy a gyeper felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás kivételével.

24. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során olyan, az Egységes kérelem rendelet szerinti parlagon hagyott terület fogadható el, amely

- a) legalább tárgyév január 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszakban (a továbbiakban: pihentetési időszak) pihentetésre kerül, és
- b) a pihentetési időszakban a kaszálékot nem hordják le a területről.

(2) A pihentetési időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok területen hagyásával.

(3) A parlagon hagyott területen a kultúrallapot fenntartása érdekében a tisztító kaszálás, a szárzúzás és a tisztító legeltetés megengedett.

(4) A mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelmében nyilatkoznia kell arról, hogy a parlagon hagyott területen a pihentetési időszakban nem folytat mezőgazdasági termelést. Ha a mezőgazdasági termelő nyilatkozata szerint vagy a helyszíni ellenőrzés eredményeképpen megállapításra kerül, hogy a pihentetési időszakban mezőgazdasági termelést folytat, a terület nem fogadható el HMKÁ 8. előírásban beszámítható területnek.

(5) Az öt évnél hosszabb ideig a HMKÁ 8. előírás keretében parlagon hagyott területként elszámolt területet továbbra is szántóterületnek kell tekinteni.

25. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során olyan erózióvédelmi létesítmény fogadható el, amely Magyarország KAP Stratégiai Terve alapján meghirdetett nem termelő beruházás keretében megvalósult, és a tárgyévben a MePAR-ban már lehatárolásra került, vagy a tárgyévi egységes kérelemben a mezőgazdasági termelő jelzi az erózióvédelmi létesítmény meglétét, és a MePAR változásvezetési eljárás során megállapításra kerül annak megléte.

(2) Az erózióvédelmi létesítmény vonalas kiterjedés esetén 1 méter szélességgel kerül elszámolásra.

26. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során olyan vízvédelmi sáv fogadható el, amely megfelel a 12. § szerinti mérethatároknak.

(2) A HMKÁ 8. előírás keretében elszámolandó vízvédelmi sávokon tilos mezőgazdasági termelést végezni, kivéve a mezőgazdasági kultúrallapot fenntartása érdekében végzett tisztító legeltetést, tisztító kaszálást és mechanikai gyomirtást.

(3) A mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelmében nyilatkoznia kell arról, hogy a HMKÁ 8. előírása kapcsán elszámolni kívánt vízvédelmi sávon nem folytat mezőgazdasági termelést. Ha a mezőgazdasági termelő nyilatkozata szerint vagy az ellenőrzés eredményeképpen megállapításra kerül, hogy mezőgazdasági termelést folytat, a terület nem fogadható el a HMKÁ 8. előírásban beszámítható területnek.

(4) A HMKÁ e rendelet szerinti további előírásainak betartása a vízvédelmi sávokon is kötelező. Adott vízvédelmi sáv a nem termelő tájképi elem és terület minimális arányára vonatkozó előírás kapcsán nem vehető figyelembe, ha helyszíni ellenőrzés a HMKÁ 4. előírásban szereplő növényvédő szer vagy trágya kijuttatási tilalom megszegését állapítja meg.

27. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az ökológiai jelentőségű másodvetéssel bevetett terület akkor fogadható el, ha

- a) a terület a MePAR-ban támogatható területként került lehatárolásra,
- b) a területet a tárgyév október 1-jéig zöldtrágyának, vagy téli takarónövénynek használt, legalább 2 faj – az Egységes kérelem rendelet 1. mellékletben meghatározott növények – keverékével bevetettek, és a vetés megvalósulását agrotechnikai műveletként bejelentették,
- c) a területen a másodvetés a vetéstől számított legalább 60 napig jelen van, és
- d) a másodvetéssel érintett területen a másodvetés vetésétől kezdve annak beforgatásáig növényvédő szer – beleértve a csávázott vetőmagot – nem kerül kijuttatásra, és amelyet a következő évi első növény vetése előtt beforgattak vagy bedolgoztak, és ezt agrotechnikai műveletként bejelentettek.

(2) A mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelmében nyilatkoznia kell az (1) bekezdés d) pontja szerinti növényvédőszer-tilalom betartásáról. Ha a mezőgazdasági termelő nyilatkozata szerint vagy a helyszíni ellenőrzés eredményeképpen megállapításra kerül, hogy a területen a kötelező fenntartási időszak alatt növényvédő szert vagy csávázott vetőmagot használ, a terület nem fogadható el ökológiai jelentőségű másodvetésként.

(3) Az ökológiai jelentőségű másodvetésként figyelembe vett területen a mezőgazdasági termelőnek az Egységes kérelem rendelet 1. melléklet szerinti növényfajok keverékéből álló vetőmagok felhasználását és az ökológiai jelentőségű területen az (1) bekezdés szerinti időszak alatt a növényvédőszer-használati tilalom betartását a gazdálkodási napló adataival kell igazolnia, és azokat öt évig meg kell őriznie, amelyeket a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében jogosult ellenőrizni az esetleges mintavételezéssel együtt.

(4) Ha a mezőgazdasági termelő a 60 napos időszakot közvetlenül megelőző, illetve a kötelező fenntartást követő időszakban, de még tárgyévben használ növényvédő szert, vagy fennáll annak a veszélye, hogy a talajból a vetést megelőző növényvédőszer-használat miatt szermaradvány mutatható ki, akkor az (1) bekezdésben foglalt feltétel teljesítését a tárgyév vagy a növényvédőszer-használat évére vonatkozó gazdálkodási napló adataival igazolja.

- (5) Ha az ellenőrzés során megállapításra kerül, hogy a mezőgazdasági termelő
 - a) nem vagy ökológiai jelentőségű másodvetés szempontjából hiányosan vezeti a gazdálkodási naplót,
 - b) a gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni az Egységes kérelem rendelet 1. melléklete szerinti növényfajok keverékének felhasználását,
 - c) a gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni azt, hogy legkésőbb tárgyév október 1-jéig teljesítette a vetési kötelezettségét,
 - d) gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni az (1) bekezdés szerinti teljes időszakban a másodvetés a területen megtalálható volt, vagy
 - e) gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni, hogy az (1) bekezdésben előírt teljes időszakban betartotta az ökológiai jelentőségű másodvetés teljes egészén az (1) bekezdés d) pontja szerinti növényvédő szer és csávázószer mentességi előírást,akkor a terület nem fogadható el ökológiai jelentőségű másodvetésként.

28. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület akkor fogadható el, ha

- a) a terület a MePAR-ban támogatható területként került lehatárolásra,
- b) a terület a 14. melléklet szerinti nitrogénmegkötő növény valamelyikével vagy azok keverékével, vagy a fajlistában szereplő nitrogénmegkötő növény és egyéb nem nitrogénmegkötő növénykeverékkel kerül bevetésre, amely keverékben a nitrogénmegkötő növény csíraszamaránya meghaladja az 50%-ot, és
- c) a területen betartották a (2) bekezdés szerint a növényvédőszer-használati tilalmát.

(2) Az egynyári növények esetén a vetéstől a betakarításig, évelő növények esetén az igénylés naptári évének azon részében, amikor a növény a területen van, nem használható növényvédő szer, illetve csávázott vetőmag, kivéve, ha az évelő növényvel bevetett terület a vetést követő évben vagy években kerül a HMKÁ 8. előírás tekintetében elszámolásra.

(3) A mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelmében nyilatkoznia kell a (2) bekezdés szerinti növényvédőszer-tilalom betartásáról. Ha a mezőgazdasági termelő – nyilatkozata vagy a helyszíni ellenőrzés megállapítása szerint – az adott ökológiai jelentőségű területen növényvédő szert vagy csávázott vetőmagot használ, akkor a terület nem fogadható el a HMKÁ 8. előírás tekintetében nem termelő területként.

- (4) A nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területként figyelembe vett területen a mezőgazdasági termelőnek
 - a) a nitrogénmegkötő és nem nitrogénmegkötő növény keverékeiben előforduló növények csíraszamarányát,
 - b) a (9) bekezdés szerinti növénycsoportok esetében a növényeknek a termesztési időszak alatti jelenlétét a földterületen és
 - c) a növényvédőszer-használati tilalom betartásáta gazdálkodási naplóval kell igazolnia, amelyet a Kincstár helyszíni ellenőrzés keretében és mintavétellel jogosult ellenőrizni.

- (5) Ha a mezőgazdasági termelő
 - a) nitrogénmegkötő növényvel bevetett terület szempontjából hiányosan vezeti, vagy nem vezeti a gazdálkodási naplót,
 - b) a gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni a nitrogénmegkötő növény 50%-os csíraszamarányának meglétét,
 - c) a gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni a (8) bekezdés szerinti termesztési időszakok tartását, vagy
 - d) a gazdálkodási napló tartalmával nem tudja minden kétséget kizáróan igazolni, hogy a (8) bekezdésben előírt teljes időszakban betartotta a nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület egészén a (2) bekezdésben előírt növényvédő szer és csávázószer mentességi előírást,akkor a földterület nem fogadható el nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területként a HMKÁ 8. előírás tekintetében.

(6) Ha a mezőgazdasági termelő az (1) bekezdésben hivatkozott, a vetés időpontját közvetlenül megelőző, illetve a betakarítást, beforgatást vagy a talajba történő bedolgozást követő időszakban, de még tárgyévben használ növényvédőt szert, vagy fennáll annak a veszélye, hogy a talajból a vetést megelőző növényvédőszer-használat miatt szermaradvány mutatható ki, akkor a (2) bekezdésben foglalt feltétel teljesítését az abban foglalt kivételeken túl a tárgyév vagy a növényvédőszer-használat évére vonatkozó gazdálkodási napló adataival igazolja.

(7) Ha az ellenőrzések során bizonyításra kerül, hogy a nitrát érzékeny területen gazdálkodó mezőgazdasági termelő az adott területen nem tartja be az e rendeletben foglaltakat, valamint a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló [59/2008. \(IV. 29.\) FVM rendelet](#) hatóanyag-kijuttatási korlátra vonatkozó előírásait, akkor az adott terület nem termelő területként nem vehető figyelembe.

(8) A nitrogénmegkötő növényfajok esetében a termesztési időszak az élő növények esetében május 1-től szeptember 30-ig, az egynyári növények esetében április 1-től június 20-ig – szója esetében május 15-től július 15-ig, zöldborsó esetében április 15-től június 10-ig, lóbab esetében április 15-től június 30-ig, közönséges vagy veteménybab esetében május 10-től július 20-ig – tart.

(9) A nem termelő területként elszámolni kívánt nitrogénmegkötő növénykultúrának a (8) bekezdés szerinti termesztési időszakok teljes tartamában – élő növények esetében a növénykultúra telepítésének és kiforgatásának évében is – jelen kell lennie a mezőgazdasági termelő területén. A nitrogénmegkötő és nem nitrogénmegkötő növény keverékének vetése esetén a keveréknek a nitrogénmegkötő növénytermesztési időszakának teljes tartamában – élő növény esetében a növény telepítésének és kiforgatásának évében is – jelen kell lennie a mezőgazdasági termelő területén.

(10) Ha az adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés keretében megállapításra kerül, hogy a nitrogénmegkötő növények, keverékek vagy a nitrogénmegkötő növények és nem nitrogénmegkötő növények keverékei a (8) bekezdés szerinti termesztési időszakokban nincsenek jelen a mezőgazdasági termelő földterületén, akkor a földterület nem vehető figyelembe nitrogénmegkötő növényekkel bevetett nem termelő területként.

29. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az Egységes kérelem rendelet szerinti kis kiterjedésű tó fogadható el.

(2) A kis kiterjedésű tó esetében a figyelembe vehető terület nagyságába a kis kiterjedésű tó partja mentén fekvő, legfeljebb 10 méter széles vegetációs sáv is beszámítható.

(3) A kis kiterjedésű tavat annak vegetációs sávjával együtt a MePAR szerinti lehatárolás térmértékében kell megőrizni.

30. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során a MePAR-ban rögzített, szántó táblára korlátozódó kis vizes élőhelyként az elem akkor fogadható el, ha az egységes kérelemben teljes egészében igényelt elemként került megjelölésre.

(2) A kis vizes élőhely határát ott kell megjelölni a táblán belül, ahol a táblán termesztett haszonnövény művelése véget ér.

(3) Egy kis vizes élőhely egy termelő egyetlen táblájának részeként igényelhető.

(4) Az (1) bekezdés szerinti kis vizes élőhely helye a MePAR-ban a mezőgazdasági termelő igénylése alapján keletkezik változásvezetéssel.

(5) Magyarország KAP Stratégiai Terve szerinti nem termelő beruházások keretében létrehozott kis vizes élőhelyként olyan terület fogadható el, amely

a) megvalósult,

b) már benne van a tárgyévi MePAR-ban, vagy

c) a tárgyévi egységes kérelemben a mezőgazdasági termelő jelzi, hogy van ilyen eleme.

(6) Az (5) bekezdés szerinti kis vizes élőhely elfogadhatóságának feltétele HMKÁ 8. előírásban, hogy a lefolytatott ellenőrzések visszaigazolják a kérelmezett elem meglétét és megfelelőségét.

31. § (1) A HMKÁ 8. előírás alkalmazása során az Egységes kérelem rendelet szerinti terasz fogadható el.

(2) A teraszok megőrzése kötelező.

(3) A teraszokat a kérelemben vonalasan kell megjeleníteni, és 2 méter szélességgel számolhatóak el. A terasz minden egyes métere 2 m²-nek felel meg. A gazdálkodó szántóterületén elhelyezkedő terasz minimális hossza 10 méter.

32. § (1) Az ökológiai jelentőségű terület típusát, minimális és maximális szélességét, kiterjedését, elhelyezkedését, az egységes kérelemben történő megjelenítésének módját, valamint az átváltási és súlyozási tényezőket a 15. melléklet tartalmazza.

(2) A MePAR nyilvántartásában fás sávként és táblaszegélyként lehatárolt terület azon része számolható el ökológiai jelentőségű területnek, amely a 15. melléklet szerinti átváltási tényezőknek megfelel.

(3) A HMKÁ 8. előírás alapjának meghatározásához a mezőgazdasági termelő által bejelentett szántóterület, valamint a szántóterületen elhelyezkedő nem termelő tájképi elemet vagy területet kell figyelembe venni. A szántóterületen elhelyezkedő nem termelő tájképi elemet vagy területet abban az esetben is bele kell számítani az ökológiai jelentőségű terület kijelölésének kötelezettsége alapjául szolgáló területbe, ha azt nem jelentették be ökológiai jelentőségű területként.

(4) Ha a védett tájképi elem esetében megállapításra kerül, hogy a mezőgazdasági termelő nem őrizte meg a HMKÁ 8. előírásainak és az Egységes kérelem rendeletben foglalt minimumkövetelménynek megfelelően, úgy a tárgyévben a védett tájképi elem nem vehető figyelembe nem termelő tájképi elemként.

33. § (1) A nem termelő tájképi elemnek vagy területnek a mezőgazdasági termelő által az egységes kérelemben bejelentett, MePAR-ban támogatható szántóterületen kell elhelyezkednie.

(2) Fás sávok esetében, ha a fás szárú vegetáció lombkoronája az elszámolni kívánt elem teljes szélességében öt méternél hosszabb szakaszon megszakad, akkor a szakadással elválasztott részeket különállóan, nem termelő tájképi elemként kell bejelenteni.

(3) Az egyes nem termelő tájképi elemeknek és területeknek önállóan kell megfelelniük a méretkorlátoknak, azonban a fás-cserjés sáv, vízvédelmi sáv és táblaszegély egy másik nem termelő tájképi elem által teljesen körülvelt belső területként nem vehető figyelembe.

34. § A MePAR-ban rögzített védett tájképi elemek megőrzése kötelező.

35. § Fát, bokrot és sövényt március 1. és augusztus 31. között tilos kivágni.

13. Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átalakításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken – HMKÁ 9. előírás

36. § (1) A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 állandó gyepterületek más hasznosítású területté történő átalakítása és felszántása, a gypnemez megbontása tilos.

(2) A meg nem felelés bármely ellenőrzés eredményeként vagy az illetékes ellenőrző hatóság vagy kifizető ügynökség bármely más jelzése alapján megállapítható.

(3) A környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterület elhelyezkedését, valamint annak feltörése tényét a Kincstár az egységes kérelem adatai, a MePAR-ban rendelkezésre álló adatok, valamint a helyszíni ellenőrzés eredménye alapján állapítja meg.

(4) A feltörést megállapítottak kell tekinteni, ha az érzékeny állandó Natura 2000 gyepterület változásvezetési toleranciát meghaladó mértékben feltörésre vagy átalakításra kerül.

14. Vis maiorra vonatkozó rendelkezések

37. § (1) A hatáskörrel rendelkező hatóság az eljárása során az elháríthatatlan külső okot (a továbbiakban: vis maior) csak abban az esetben veszi figyelembe, ha azt a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevétele során a (2) és (3) bekezdésben foglaltak szerint a JFGK és HMKÁ előírások betartásával összefüggésben bejelenti.

(2) A helyszíni ellenőrzésen jelen lévő mezőgazdasági termelő legkésőbb a támogatás igénybeviteléhez kapcsolódó JFGK és HMKÁ előírások betartásával összefüggő helyszíni ellenőrzés során jelezheti, ha a gazdasága vis maiorral érintett, továbbá kérheti az ellenőrzés során az azt megelőzően a gazdaságával összefüggésben bejelentett vis maior eset figyelembevételét.

(3) Ha a helyszíni ellenőrzésen sem a mezőgazdasági termelő, sem a képviselője nem volt jelen, a mezőgazdasági termelő legkésőbb a részére megküldött ellenőrzési jegyzőkönyv észrevételezése során jelezheti, hogy gazdasága vis maiorral érintett, továbbá kérheti az ellenőrzést megelőzően a gazdaságával összefüggésben bejelentett vis maior eset figyelembevételét.

(4) A vis maior eseményt elektronikus úton ügyfélkapun keresztül vagy a Kincstár honlapján elérhető elektronikus űrlapkitöltő felületen kell bejelenteni.

(5) A hatáskörrel rendelkező hatóság dönt a vis maior kérelemben foglaltak és a támogatás igénybeviteléhez kapcsolódó JFGK és HMKÁ előírások megszegése közötti ok okozati összefüggés fennállásáról, és döntését az ellenőrzés során tett megállapításokat tartalmazó határozatban közli az érintett mezőgazdasági termelővel.

(6) Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és a vis maiorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló [94/2015. \(XII. 23.\) FM rendelet](#) az irányadó.

15. Záró rendelkezések

38. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 11. § 2025. január 1-jén lép hatályba.

39. § (1) A 2023. támogatási évben az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletről a földterület jó mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó 7. és 8. előírás (GAEC-előírások) alkalmazása tekintetében a 2023. igénylési évre biztosított eltérésről szóló (EU) 2022/1317 (2022. július 27.) bizottsági végrehajtási rendelet [a továbbiakban: (EU) 2022/1317 rendelet] 1. cikke alapján a mezőgazdasági termelő – a 15. § (3) bekezdése szerinti eset kivételével – mentesül a 15. § szerinti vetésváltási kötelezettség alól.

(2) A 2023. támogatási évben az (EU) 2022/1317 rendelet 1. cikke alapján a 17. § (1) bekezdése szerinti parlagon hagyott területnek kell tekinteni azt a területet, amelyet a mezőgazdasági termelő parlagon hagyott területként bejelent, és azt a 15. § (3) bekezdése szerinti eset, továbbá a kukorica és a szójabab kivételével a 16. melléklet szerinti élelmiszer célú növénykultúra termesztésére használ. Ez az eltérési lehetőség nem vonatkozik azokra az agrárökológiai programban részt vevő mezőgazdasági termelőkre, akik nem termelő tájképi elemek és területek kijelölésére vonatkozó gyakorlatot választanak.

(3) E rendeletben előírt bármely, a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1306/2013/EU (2013. december 17.) európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletében nevesített, 2022. december 31-én alkalmazandó követelményeken túlmutató, 2022. november 7-ét megelőző mezőgazdasági tevékenység következtében történő megsértése esetén a KAP II rendelet 59. cikk (5) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint kell eljárni.

40. § Ez a rendelet

1. a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelet,

2. a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. december 2-i (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet,

3. az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös agrárpolitika keretében működő integrált igazgatási és kontrollrendszer, valamint a feltételeességhez kapcsolódó közigazgatási szankciók alkalmazása és kiszámítása tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2022. május 4-i (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,

4. az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a tagállamok 2023–2027-es, az említett rendelet szerinti KAP stratégiai tervében kidolgozandó egyes beavatkozás-típusokra vonatkozó kiegészítő követelményekkel, valamint a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra (GAEC) vonatkozó 1. szabványra irányadó szabályokkal történő kiegészítéséről szóló, 2021. december 7-i (EU) 2022/126 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet,

5. az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelettől a földterület jó mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó 7. és 8. előírás (GAEC-előírások) alkalmazása tekintetében a 2023. igénylési évre biztosított eltérésről szóló, 2022. július 27-i (EU) 2022/1317 bizottsági végrehajtási rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

1. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

A rátameghatározási segéd tábla

	A	B			C
1.	Azon mezőgazdasági termelők aránya, ahol a helyszíni ellenőrzés adott előírás vagy követelmény tekintetében egy vagy több meg nem felelést tárt fel	A feltárt meg nem felelések miatti támogatáscsökkentés %-a gondatlanság esetén			Szándékos meg nem felelés
		1%	3%	5%	
2.	> 5% – 10%	Ráta	Ráta	Ráta	Ráta × 2,5
3.	> 10% – 25%	Ráta × 1,25	Ráta × 1,5	Ráta × 2,5	Ráta × 5,0
4.	> 25% – 50%	Ráta × 1,5	Ráta × 3,0	Ráta × 5,0	Ráta × 10,0
5.	> 50%	Ráta × 3,0	Ráta × 6,0	Ráta × 10,0	Ráta = 20%

2. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 1. követelmény- és minősítési tábla – Mezőgazdasági eredetű foszfátszennyezés és az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó ellenőrzési kérdésekhez tartozó meg nem felelési esetek

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	Engedélyköteles öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján, a víztermelés nyilvántarthatóságának biztosításával végezhető	1. A vizsgált területre vonatkozóan rendelkezésre áll a hatályos vízjogi üzemeltetési/fennmaradási engedély, de nincs kútvízmérő vagy nem megfelelően történik a kitermelt víz mennyiségének mérése, illetve a vízhasználatról nem történik meg az adatszolgáltatás, illetve nem, vagy nem megfelelően vezetik az öntözési üzemnaplót.	Gazdaságon belüli	Közepes súlyú	Rövid távon helyrehozható
3.		A vizsgált területre vonatkozólag nem áll rendelkezésre hatályos vízjogi üzemeltetési vagy fennmaradási engedély, és az engedély kiadásának, meghosszabbításának feltételei fennállnak, és így az engedély utólag kiadható.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Helyrehozható

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
4.		A vizsgált területre vonatkozólag nem áll rendelkezésre hatályos vízjogi üzemeltetési vagy fennmaradási engedély, vagy a vízügyi hatóság a vízjogi üzemeltetési engedély szüneteltetéséről jogerős döntést hozott, vagy a vízjogi üzemeltetési engedély lejárt, és az engedély nem adható ki.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Maradandó
5.	A naptári évre vonatkozóan folyamatos nyilvántartást kell vezetni a külön jogszabály szerinti Gazdálkodási Napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcellaművelési adatokra vonatkozóan.	1.0.3 A gazdálkodó a naptári évre vonatkozóan hiányosan vagy nem vezet a külön jogszabály szerinti Gazdálkodási Naplót a tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcellaművelési adatokra vonatkozóan.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Rövid távon helyrehozható
6.	A földhasználó erózió veszélyeztetett területen az erózió megakadályozása érdekében köteles szántó területen talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni, olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megővásával, talajtömörödés	1.1.1 Erózió veszélyeztetett szántó területen gyenge, rossz fedettséget biztosító, korán lekerülő növénytermeszt, vagy nem gondoskodik a talaj fedéséről másodvetéssel, vagy nem létesít erózióvédelmi sávot.	Gazdaságon belüli	Közepes	Rövid távon helyrehozható
7.	megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvíz talajba jutását, illetve szintvonalas művelést folytatni.	1.1.2 Erózió veszélyeztetett szántó területen változó mélységű talajművelésről nem gondoskodott, vagy 12%-nál nagyobb lejtésű területen lejtőirányú talajművelést végez anélkül, hogy a csapadékvíz beszivárgását elősegítené.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
8.	A földhasználó erózió veszélyeztetett területen az erózió megakadályozása érdekében köteles ültetvény területen szintvonalakkal párhuzamos irányú telepítést végezni, vagy a sorközök fedettségét gyepesítéssel, talajtakarással biztosítani.	1.2.1 Erózió veszélyeztetett ültetvény területen szintvonalakkal párhuzamos irányú telepítést nem végzett, vagy nem gondoskodott a sorköz fedettségéről.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
9.	A földhasználó erózió veszélyeztetett területen az erózió megakadályozása érdekében köteles gyepterületen fokozott gondot fordítani a talajt kímélő legeltetésre, valamint ahol a gyeptakaró a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással helyreállítani.	1.3.1 Nem folytatott talajkímélő legeltetést.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
10.		1.3.2 A gyeptakaró a talajvédelem követelményeinek nem felelt meg, felújítással helyreállítása nem történt meg.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
11.	Az erózió elleni védelmet nyújtó terepalakulatokat, gyeptakarókat, cserje- és erdősávokat meg kell őrizni.	1.4.1 Erózió ellen védelmet nyújtó terepalakulatokat, gyeptakarókat, cserje- és erdősávokat nem őrizte meg.	Gazdaságon kívüli	Közepes	Rövid távon helyrehozható
12.	Higtrágyával kijuttatott foszfor hatóanyag-mennyisége nem lehet több, mint 150 kg/ha/év.	1.5.1 A mezőgazdasági területre kijuttatott foszfor hatóanyag mennyiség meghaladta a 150 kg/ha mennyiséget.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Rövid távon helyrehozható

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
13.	A talajvédelmi hatóság a talajvédelmi felügyelő útján ellenőrzi; a talajvédelmi terv, valamint egyéb, talajvédelmi előírásokat tartalmazó engedély meglétét, bejelentés megtörténtét, a talajvédelmi tervben foglaltak szerinti betartását.	1.6.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területére engedély vagy bejelentés nélküli szennyvíz, szennyvíziszap vagy szennyvíziszap komposzt kijuttatás történt.	Gazdaságon kívüli	Súlyos	Hosszú távon helyrehozható
14.		1.6.2 A gazdálkodó mezőgazdasági területén nem csak a talajvédelmi tervben szereplő területekre történt szennyvíz, szennyvíziszap vagy szennyvíziszap komposzt kijuttatás.	Gazdaságon kívüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
15.		1.6.3 A kijuttatott szennyvíz-, szennyvíziszap- vagy szennyvíziszapkomposzt-mennyiség nem a talajvédelmi tervben meghatározott mennyiségben került kijuttatásra.	Gazdaságon kívüli	Közepes	Rövid távon helyrehozható

3. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 2. követelmény- és minősítési tábla – Mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezés esetén az ellenőrzési kérdésekhez tartozó meg nem felelési esetek

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	2.0 A naptári évre vonatkozóan az adatszolgáltatást megalapozó folyamatos nyilvántartást kell vezetni a külön jogszabály szerinti Gazdálkodási Napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcellaművelési adatokra, valamint állattartásra vonatkozó lapjain, vagy ennek megfelelő adattartalommal.				
3.		2.0.2 A gazdálkodó a naptári évre vonatkozóan az adatszolgáltatást megalapozó folyamatos nyilvántartást hiányosan vagy nem vezet a külön jogszabály szerinti Gazdálkodási Napló tápanyag-gazdálkodásra, trágyázásra, parcellaművelési adatokra, valamint állattartásra vonatkozó lapjain, vagy ennek megfelelő adattartalommal.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Rövid távon helyrehozható
4.	2.1 Évente mezőgazdasági területre szerves trágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a szerves trágyával, szennyvízzel, 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által elhullajtott trágyát, továbbá a szennyvíziszappal, szennyvíziszap komposztal kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyiség a vizsgált év vonatkozásában meghaladja a 170 kg/ha értéket.	2.1.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területén (kivéve gyepterületek) szerves trágyával, szennyvízzel, szennyvíziszappal, szennyvíziszap komposztal kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyiség a vizsgált év vonatkozásában meghaladja a 170 kg/ha értéket.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
5.		2.1.2 A gazdálkodó gyepterületén a szerves trágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyiség a vizsgált év vonatkozásában meghaladja a 170 kg/ha értéket.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
6.	2.2 November 30-tól február 15-ig – az őszi kalászosok fejtrágyázásán kívül – tilos a fejtrágyakijuttatás.	2.2.1 Az őszi kalászosok fejtrágyázásán kívül november 30. és február 15. között trágya kijuttatás történt.	Gazdaságon belüli	Súlyos	Rövid távon helyrehozható
7.		2.2.2 Őszi kalászosok fejtrágyázása február 1. előtt történt.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
8.	2.3 Fagyott, vízzel telített, összefüggő hótakaróval borított talajra trágya nem juttatható ki.	2.3.1 A gazdálkodó fagyott, hóval borított vagy vízzel telített területén trágyakijuttatás történt.	Gazdaságon kívüli	Súlyos	Hosszú távon helyrehozható

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
9.	2.4 A trágyát egyenletesen kell kijuttatni, és az istállótrágyát haladéktalanul a talajba bedolgozni.	2.4.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területén a trágyát nem egyenletesen juttatta ki.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
10.		2.4.2 A gazdálkodó mezőgazdasági területén az istállótrágyát nem dolgozta be a kijuttatást követő 4 órán belül a talajba.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
11.	2.5 Lejtős területen történő trágyázás csak a lejtő meredekségének megfelelően előírt módon történhet.	2.5.2 12%-nál meredekebb lejtésű területen a gazdálkodó nem dolgozta be a kijuttatást követő 4 órán belül a műtrágyát.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
12.		2.5.4 15 és 17% közötti lejtésű ültetvényben erózió elleni védelem biztosítása nélkül történt trágyakijuttatás.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
13.		2.5.5 17%-nál meredekebb lejtésű területen trágyakijuttatás történt.	Gazdaságon belüli	Közepes	Hosszú távon helyrehozható
14.	2.6 Nem juttatható ki műtrágya és szerves trágya a felszíni vizek partvonalától mért – a Rendeletben meghatározott – védőtávolságon belül.	2.6.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területén műtrágya került kijuttatásra a felszíni vizek partvonalának 2 méteres sávjában.	Gazdaságon kívüli	Súlyos	Hosszú távon helyrehozható
15.		2.6.2 A gazdálkodó mezőgazdasági területén szerves trágya került kijuttatásra a tavak partvonalától mért 20 méteres sávban vagy egyéb felszíni vizektől mért 5 méteres sávban, illetve a védőtávolság csökkentése esetén 3 méteres sávban.	Gazdaságon kívüli	Közepes	Rövid távon helyrehozható
16.		2.6.3 A gazdálkodó mezőgazdasági területén szerves trágya került kijuttatásra forrástól, emberi fogyasztásra, illetve állatok itatására szolgáló kúttól mért 25 méteres sávban.	Gazdaságon kívüli	Súlyos	Hosszú távon helyrehozható
17.	2.7 A hígtrágya termőföldön történő felhasználására irányuló szándékot be kell jelenteni a talajvédelmi hatóságnak.	2.7.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területére engedély vagy bejelentés nélküli hígtrágya kijuttatás történt.	Gazdaságon Kívüli	Súlyos	Hosszú távon helyrehozható
18.		2.7.2 A gazdálkodó mezőgazdasági területén nem csak a hatósági engedélyben vagy a bejelentésről szóló igazolásban szereplő területekre történt hígtrágya kijuttatás.	Gazdaságon kívüli	Közepes	Rövid távon helyrehozható
19.	2.8 A kijuttatandó nitrogén műtrágya hatóanyag mennyiségét talajvizsgálatokra alapozottan kell meghatározni.	2.8.1 A gazdálkodó a műtrágyázott mezőgazdasági területeire vonatkozóan nem rendelkezik 5 éven belüli talajvizsgálati eredménnyel.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
20.	2.9 Tilos kijuttatni könnyen oldódó nitrogén trágyát a betakarítás után, amennyiben megfelelő talajfedettséget biztosító növényvetésére 15 napot követően nem kerül sor, vagy a szármaradványok lebomlása azt nem igényli.	2.9.1 A könnyen oldódó nitrogén trágya kijuttatása (kivéve a szármaradványok lebontásához szükséges mennyiséget) után 15 napon belül nem történt vetés.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
21.		2.9.2 A szármaradványok lebontásához a szükséges hatóanyag mennyiségénél több könnyen oldódó nitrogén trágya került kijuttatásra.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
22.	2.10 Mezőgazdasági területen történő állótrágya tárolása során be kell tartani a jogszabályi előírásokat.	2.10.1 A gazdálkodó mezőgazdasági területén az állótrágya ideiglenes tárolására vonatkozó előírások nem kerültek betartásra.	Gazdaságon kívüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható
23.	2.11 Az erózió megakadályozása érdekében 2%-nál meredekebb lejtésű területen olyan művelési módot kell alkalmazni, amely elősegíti a csapadékvizek talajba jutását.	2.11.1 A 2%-nál meredekebb lejtésű területen alkalmazott művelési mód nem segíti elő a csapadékvizek talajba jutását.	Gazdaságon belüli	Enyhe	Rövid távon helyrehozható

4. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 3–4. követelmény- és minősítési tábla

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	Ideiglenes gyepek feltörése, felülvetése	A feltört vagy felülvetett Natura 2000 gyepterület vonatkozásában a gazdálkodó nem rendelkezik érvényes hatósági engedéllyel.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
3.	Fa kivágása, telepítése	Natura 2000 területen kivágott vagy telepített fa vagy facsoport vonatkozásában a gazdálkodó nem rendelkezik érvényes hatósági engedéllyel.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
4.	Mezőgazdasági terület erdősítése	Natura 2000 területen telepített erdő vonatkozásában a gazdálkodó nem rendelkezik érvényes erdő telepítési-kivitelezési tervvel.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
5.	Termőföld más célú hasznosítása	Natura 2000 területen a termőföld mezőgazdasági hasznosításon kívüli más célú használata vonatkozásában a gazdálkodó nem rendelkezik érvényes hatósági engedéllyel.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
6.	Földhasználati szabályok betartása	A gazdálkodó nem tartotta be maradéktalanul a Natura 2000 gyepterületek kötelező érvényű földhasználati szabályokat.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe akkor, ha a H3–H7, illetve H9–H22 szempontok közül egyet (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
7.				Közepes akkor, ha kettőt vagy hármat (3)	
8.				Súlyos akkor, ha több mint hármat sértett meg a mezőgazdasági termelő (5)	
9.	Védett állatfajok zavarása, károsítása, kínzása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése	Látható jele van annak, hogy a gazdálkodó mezőgazdasági területén védett állatfajok egyedét zavarta, károsította, kínoztta, elpusztította, szaporodását és más élettevékenységét veszélyeztette.	Gazdaságon kívüli (5)	Különösen Súlyos (6)	Maradandó (5)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
10.	Védelemben részesülő állatfajok lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy bűvőhelyének lerombolása, károsítása	Látható jele van annak, hogy a gazdálkodó mezőgazdasági területén védett állatfajok lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy bűvőhelyét lerombolta, károsította.	Gazdaságon kívüli (5)	Különösen Súlyos (6)	Maradandó (5)
11.	A gazdálkodó tartsa be az erdőtervben szereplő előírásnak megfelelően, (különösen idős, böhönc) faegyedek visszahagyását	Az erdőtervi előírással ellentétben a mezőgazdasági termelő részben vagy egészben nem valósította meg az egyedi jellegzetességgel bíró faegyedek visszahagyását.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Maradandó (5)
12.	A gazdálkodó az erdőtervben szereplő előírásnak megfelelően tartsa be az őshonos cserjeszint, erdőszegély megőrzésére vonatkozó kötelezettségét	Az erdőtervi előírással ellentétben a mezőgazdasági termelő részben vagy egészben nem tett eleget az őshonos cserjeszint, erdőszegély megőrzési kötelezettségének.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
13.	A gazdálkodó tartsa be az erdőtervben szereplő előírásokat, nevelővágások, bontás jellegű véghasználatok, egészségügyi fakitermelés esetén, valamint a hagyásfa csoportok területén álló és fekvő holtfa visszahagyására	Az erdőtervi előírással ellentétben a mezőgazdasági termelő nem gondoskodott a nevelővágások, bontás jellegű véghasználatok egészségügyi kitermelés esetén, valamint a hagyásfa csoportok területén az előírt álló, illetve fekvő holtfa visszahagyásáról. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 28. § (1) bekezdés b) pont .	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
14.	A gazdálkodó tartsa be az erdőtervben szereplő előírásokat véghasználat esetén a hagyásfák, vagy hagyásfa csoportok visszahagyására	Az erdőtervi előírással ellentétben a mezőgazdasági termelő részben vagy egészben nem gondoskodott a hagyásfák, vagy a hagyásfa csoportok visszahagyásáról a véghasználat során.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
15.	Az erdőgazdálkodó az erdőtervben előírt, az Evt. 27. és 28. § -ában meghaladóan előírt korlátozásoknak nem tett eleget	Az erdőtervben foglalt, az erdőészeti hatóság által előírt egyéb korlátozóknak nem tett eleget.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Hosszú távon helyrehozható (3)

5. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 5. követelmény- és minősítési tábla – Élelmiszerbiztonság

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	NYOMONKÖVETHETŐSÉG ÉS FELELŐSSÉG				

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
3.	5.1. Nyilvántartás vezetése a beszállítókról, és olyan nyomon követési rendszer alkalmazása, amely lehetővé teszi az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését a hatóság felé.	5.1. A gazdálkodó nem vezet nyilvántartást a beszállítókról, így nem biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
4.		5.1.a) A gazdálkodó beszállítókról vezetett nyilvántartása nem teljes (nincs meg a beszállító-termék kapcsolat), és így nem teljeskörűen biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
5.		5.1.b) A gazdálkodó beszállítókról vezetett nyilvántartása nem teljes (nem tartalmazza a beszállítás időpontját vagy szállított termék mennyiségét), és így nem teljeskörűen biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
6.	5.2. Nyilvántartás vezetése a vevőkről, és olyan nyomon követési rendszer alkalmazása, amely lehetővé teszi az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését a hatóság felé.	5.2. A gazdálkodó nem vezet nyilvántartást azokról a vevőkről, akiknek a termékeiket kiszállítja, így nem biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
7.		5.2.a) A gazdálkodó azokról a vevőkről vezetett nyilvántartása, akiknek a termékeket kiszállítja, nem teljes (nincs meg a vásárló-termék kapcsolat), és így nem teljeskörűen biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
8.		5.2.b) A gazdálkodó azokról a vevőkről vezetett nyilvántartása, akiknek a termékeket kiszállítja, nem teljes (nem tartalmazza a kiszállítás időpontját vagy a szállított termék mennyiségét), és így nem teljeskörűen biztosítja a nyomon követhetőséget.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
9.	5.3. A forgalomba hozott, illetve valószínűleg forgalomba hozatalra kerülő élelmiszereket vagy takarmányokat az előállítás nyomonkövethetősége érdekében el kell látni címkékkel vagy azonosító eszközökkel.	5.3.1. A forgalomba hozott élelmiszereket vagy takarmányokat nem látták el címkékkel vagy azonosító eszközökkel.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
10.		5.3.1.a) A forgalomba hozott élelmiszereket vagy takarmányokat ellátták jelöléssel, de az nem alkalmas a nyomonkövethetőségre, illetve az azonosítást nem teszi lehetővé.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
11.		5.3.2. A valószínűleg forgalomba hozatalra kerülő élelmiszereket vagy takarmányokat nem látták el címkékkel vagy azonosító eszközökkel.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
12.		5.3.2.a) A valószínűleg forgalomba hozatalra kerülő élelmiszereket vagy takarmányokat ellátták jelöléssel, de az nem alkalmas a nyomonkövethetőségre, illetve az azonosítást nem teszi lehetővé.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
13.	5.4. A hatósági ellenőrzések során azonosított problémák alapján hozott helyesbítő/megelőző intézkedések megtétele.	5.4.1.a) Annak ellenére, hogy az élelmiszeripari/takarmányipari vállalkozó a hatósági ellenőrzések során azonosított problémákról tájékoztatást kapott, nem tett megfelelő helyreigazító/megelőző intézkedéseket.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
14.	5.5. Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó kivonja a piacról termékét, amennyiben úgy véli, okkal feltételezi vagy értesült arról, hogy az általa forgalomba hozott élelmiszer, illetve takarmány nem tesz eleget a biztonságossági követelményeknek, illetve pontos felvilágosítást ad kifogásolt terméke kapcsán a fogyasztók/felhasználók részére.	5.5.a) Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó nem vonta ki a piacról termékét, annak ellenére, hogy úgy vélte, okkal feltételezte vagy értesült arról, hogy az általa forgalomba hozott élelmiszer, illetve takarmány nem tesz eleget a biztonságossági követelményeknek.	Gazdaságon kívüli (5)	Különösen Súlyos (6)	Maradandó (5)
15.		5.5.b) Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó nem adott felvilágosítást a kifogásolt terméke kapcsán a fogyasztók/felhasználók részére.	Gazdaságon kívüli (5)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
16.	5.6. Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó értesíti az illetékes hatóságot, amennyiben úgy véli, okkal feltételezi vagy értesült arról, hogy az általa forgalomba hozott élelmiszer, illetve takarmány nem tesz eleget a biztonságossági követelményeknek.	5.6. Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó nem értesítette az illetékes hatóságot, annak ellenére, hogy úgy vélte, okkal feltételezte vagy értesült arról, hogy az általa forgalomba hozott élelmiszer, illetve takarmány nem tesz eleget a biztonságossági követelményeknek.	Gazdaságon kívüli (5)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
17.	5.7. Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó a nem biztonságos élelmiszer, illetve takarmány tételével kapcsolatban fogatosított intézkedéseiről az illetékes hatóságot tájékoztatja.	5.7.a) Az élelmiszeripari, illetve takarmányipari vállalkozó a nem biztonságos élelmiszer, illetve takarmány tételéről, illetve az azzal kapcsolatban fogatosított intézkedéseiről az illetékes hatóságot nem tájékoztatta.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
18.	ÁLLATTARTÓKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK (5/a. blokk)				
19.	5/a. Foglalkozik-e a gazdálkodó élelmiszer-termelő állatok tartásával?				
20.	5.11. A hulladékok és veszélyes anyagok megfelelő tárolása a szennyezés megakadályozása érdekében az állattartás és állati eredetű alaptermék előállítás során.	5.11. A gazdálkodó nem megfelelően tárolja az állattartás és állati eredetű alaptermék előállítás során keletkezett hulladékot és veszélyes anyagokat.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
21.	5.12. Az emberekre élelmiszerekkel átvihető járványos betegségek behurcolásának, illetve állati eredetű termékeken keresztül történő elterjedésének megakadályozása, beleértve az állatok elkülönítését is.	5.12.1. A gazdálkodó nem végzi el az új állomány betelepítésekor szükséges járványügyi megelőző intézkedéseket.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
22.		5.12.2. A telepen rágcsláló jelenlétére utaló jelek láthatók, járványügyi higiéniai kockázat áll fenn.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
23.		5.12.3. A telepen rovarkártevők jelenlétére utaló jelek láthatók, járványügyi higiéniai kockázat áll fenn.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
24.		5.12.4. Nem végzik el rendszeresen és az előírásoknak megfelelően a kártevőirtást.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
25.		5.12.5. A gazdálkodó nem tesz eleget az általános járványügyi higiéniai kötelezettségeknek.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
26.		5.12.6. A beteg állatok elkülönítése nem megoldott.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
27.	5.13. Takarmány-adalékanyagok és állatgyógyászati készítmények helyes használata.	5.13.1. A gazdálkodó nem az előírtaknak megfelelően használja a takarmány-adalékanyagokat.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
28.		5.13.2. A gazdálkodó nem az előírtaknak megfelelően használja az állatgyógyászati készítményeket.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
29.		5.13.3. A gazdálkodónál a reziduum-toxikológiai monitoring terv szerinti mintavétel eredménye valamely takarmány-adalékanyag vagy állatgyógyászati készítmény hatóanyag jogellenes használatát igazolta.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
30.	5.14. Az állatokat tenyésztő vagy állati eredetű alaptermékeket előállító élelmiszeripari vállalkozóknak a következőkről kell nyilvántartást vezetniük: – az állatok etetésére használt takarmány jellege és eredete; – az állatoknak adott állatgyógyászati készítmények vagy egyéb kezelések, a beadás dátumai és az élelmezés-egészségügyi várakozási idő; – az állatokból vett mintákon vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos, diagnosztikai célra vett mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményei és – az állatokon vagy állati eredetű termékeken végzett vizsgálatokról szóló vonatkozó jelentések.	5.14.1. Az állatokat tenyésztő vagy állati eredetű alaptermékeket előállító élelmiszeripari vállalkozó nem vezet nyilvántartást az állatok etetésére használt takarmány jellegéről és eredetéről.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
31.		5.14.2. Az állatokat tenyésztő vagy állati eredetű alaptermékeket előállító élelmiszeripari vállalkozó nem vezet nyilvántartást a gyógyszeres kezelésekről.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
32.		5.14.2.a) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények neve.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
33.		5.14.2.b) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények élelmezés-egészségügyi várakozási ideje.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
34.		5.14.2.c) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának módja.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
35.		5.14.2.d) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának megkezdésének ideje.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
36.		5.14.2.e) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának időtartama.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
37.		5.14.2.f) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának indoka.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
38.		5.14.2.g) A gyógyszeres kezelésekről vezetett nyilvántartásban a kezelt állatok/állatcsoportok nem azonosíthatók.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
39.		5.14.3. Az állatokat tenyésztő vagy állati eredetű alaptermékeket előállító élelmiszeripari vállalkozó nem vezet nyilvántartást az állatokból vett mintákon vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos, diagnosztikai célra vett mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményeiről, jelentéséről.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
40.	5.15. A takarmányt a kemikáliáktól és a gyógyszeres takarmánytól elkülönítetten kell tárolni és kezelni.	5.15. A takarmányt a kemikáliáktól és a gyógyszeres takarmánytól nem elkülönítetten tárolják és kezelik.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
41.	5.16. A gyógyszeres takarmányokat úgy kell tárolni, hogy felhasználásukkor összetévesztésük esélye a lehető legkisebb legyen.	5.16. A gyógyszeres takarmányok összetévesztésre esélyt adó tárolása.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
42.	5.17. Csak nyilvántartott létesítményben előállító termelőtől lehet takarmányt beszerezni.	5.17.a) Nem nyilvántartott/engedélyezett létesítményből történő takarmánybeszerzés.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
43.	TEJTERMELŐKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK (5/b. blokk)				
44.	5/b. Foglalkozik-e a gazdálkodó tejtermelő állatok tartásával?				
45.	5.18. A nyerstejnek olyan állatokból kell származnia, – amelyek jó általános egészségi állapotban vannak, nem mutatják olyan betegség jeleit,	5.18.1. Nem fejk elkülönítetten a tőgybeteg, váladékozó ivarszervű, hasmenéses, lázas állatokat.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
46.	amely a tej fertőződését eredményezheti, és különösen nem szenvednek az ivarszervek váladékos fertőzésében, hasmenéssel és lázzal járó bélgyulladásban vagy a tőgy felismerhető gyulladásában; – amelyeknek nincs olyan tőgysebük, amely hatással lenne a tejre;	5.18.1.a) A tőgybeteg, váladékozó ivarszervű, hasmenéses, lázas állatok tejt nem kezelik külön, nem bizonyítható, hogy nem kerül bele az emberi fogyasztásra szánt elegytejbe.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
47.	– amelyek a 96/23/EK irányelv értelmében nem kaptak tiltott szereket vagy készítményeket, és amelyek nem estek át illegális kezelésein; – amelyek vonatkozásában, amennyiben	5.18.2. A gyógyszeres kezelésben részesült tejtermelő állatok esetében nem tartották be a vonatkozó ételmezés-egészségügyi várakozási időket.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
48.	kaptak engedélyezett szereket vagy készítményeket, betartották az említett szerekre vagy készítményekre előírt ételmezés-egészségügyi várakozási időket.	5.18.3. Egyértelmű jele van annak, hogy illegális kezelésein átesett, illetve tiltott szerekkel kezelt állatból származó tej kerül az emberi fogyasztásra szánt elegytejbe.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
49.	5.19. Csak olyan bivaly- és tehéntej használható fel emberi fogyasztásra, amely olyan állományból származik, amely – Brucellózistól hivatalosan mentes vagy – Brucellózistól mentes vagy – az illetékes hatóság engedélyével, ha Brucellózis-tesztje nem pozitív, Brucellózisra utaló tüneteket nem mutat, tejét hőkezelték, és a tej az alkalikus foszfatáz próbára negatív reakciót mutat; ÉS – Gümőkórtól hivatalosan mentes, vagy – az illetékes hatóság engedélyével, ha gümőkór-tesztje nem pozitív, gümőkórra utaló tüneteket nem mutat, tejét hőkezelték, és a tej az alkalikus foszfatáz próbára negatív.	5.19. Egyértelműen bizonyítható, hogy emberi fogyasztásra szánt tej olyan szarvasmarha (bivaly) állományból vagy olyan állattól származik, amelynek nincs igazolása brucellózis- és gümőkórmentességről, vagy nincs külön engedélyük a tej hőkezelés utáni felhasználására.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
50.	5.20. Csak olyan juh- és kecsketej használható fel emberi fogyasztásra, amely olyan állományból származik, amely – Brucellózistól hivatalosan mentes vagy – Brucellózistól mentes, vagy – az illetékes hatóság engedélyével, ha Brucellózisra utaló tüneteket és B-tesztre pozitív reakciót nem mutat, vagy hivatalos mentesítési program keretében Brucellózis ellen vakcinázták, feltéve, ha az ilyen állomány tejét legkevesebb két hónapos érlelésű sajt gyártására szánják, vagy hőkezelik, és utána az alkalikus foszfátáz próbára negatív reakciót mutat; ÉS – Tehénnel együtt tartott kecskék esetében a gümőkórra irányuló vizsgálatot és tesztet elvégezték.	5.20. Egyértelműen bizonyítható, hogy emberi fogyasztásra szánt tej olyan juh- vagy kecskeállományból vagy olyan állattól származik, amelynek nincs igazolása brucellózis és (kecskék tehénnel való együtt tartása esetén) gümőkórmentességről, vagy nincs külön engedélyük a tej hőkezelés utáni felhasználására.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
51.	5.21. Tilos olyan állat nyerstejének emberi fogyasztásra való felhasználása, amely a 853/2004/EK rendelet III. melléklet IX. szakasz 1. fejezet 1–3. pont előírásainak nem felel meg, különös tekintettel arra az állatra, amelynek profilaktikus tesztje pozitív eredménnyel zárult.	5.21. Egyértelmű jele van annak, hogy a brucellózissal vagy gümőkórral fertőzött vagy fertőzésgyanús állatokból származó nyerstej emberi fogyasztásra felhasználásra kerül.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
52.	5.22. A 853/2004/EK rendelet III. melléklet IX. szakasz 1. fejezet 1–2. pont előírásainak nem megfelelő állat hatékony elkülönítése.	5.22.1. A tőgybeteg, váladékozó ivarszervű, hasmenéses, lázas állatok nem különíthetők el hatékonyan.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
53.		5.22.2. A brucellózissal vagy gümőkórral fertőzött vagy fertőzésgyanús állatok nem különíthetők el hatékonyan.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
54.	5.23. A fejőberendezéseket és azokat a helyiségeket, amelyekben a tejet tárolják, kezelik vagy hűtik, úgy kell elhelyezni és kialakítani, hogy a tej szennyeződésének kockázata minimális legyen. A tej raktározására használt helyiségeket védeni kell a kártevők ellen, megfelelően el kell	5.23.1. A fejőberendezések és a tej tárolására, kezelésére és hűtésére szolgáló helyiségek nem úgy vannak elhelyezve és kialakítva, hogy a tej szennyeződésének kockázata minimális legyen.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
55.	különíteni azoktól a helyiségektől, ahol az állatokat tartják, és (a jogszabályi kivételekkel) megfelelő hűtőberendezéssel kell felszerelni.	5.23.2. A tej raktározására szolgáló helyiségeket a kártevők ellen nem védik.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
56.		5.23.3. A tej raktározására szolgáló helyiségek az állattartó helyiségektől nincsenek különítve.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
57.		5.23.4. A tej raktározására szolgáló helyiségek nincsenek felszerelve a megfelelő hűtőberendezésekkel, annak ellenére, hogy a jogszabályi előírások szerint a tejet hűteniük kellene.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
58.	5.24. A berendezések olyan felületei, amelyek érintkezésbe kerülnek a tejjel, legyenek könnyen tisztíthatók, és szükség szerint fertőtleníthetők, valamint jó állapotban legyenek.	5.24. A berendezések tejjel érintkező felületei nem tisztíthatók, fertőtleníthetők könnyen, és nincsenek jó állapotban.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
59.	5.25. A tejjel érintkező felületeket használat után tisztítani kell, és amennyiben szükséges, fertőtleníteni kell. Minden szállítás után, de minden esetben legalább naponta egyszer a	5.25.1. A tejjel érintkező felületeket nem tisztítják használat után, illetve nem fertőtlenítik szükség esetén.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
60.	nyerstej szállítására használt tartályokat ki kell tisztítani, és fertőtleníteni kell az újbóli használat előtt.	5.25.2. A nyerstej szállítására használt tartályokat nem tisztítják és fertőtlenítik minden szállítás után, de legalább naponta egyszer.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
61.	5.26. A fejést higiénikusan kell végezni, különösen annak biztosítása mellett,	5.26.1. Nem biztosítják, hogy a fejés megkezdése előtt a	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
62.	– hogy a fejés megkezdése előtt a tőgybimbók, a tőgy és a környező részek tiszták;	tőgybimbók, a tőgy és a környező részek tiszták legyenek.			
	– hogy az olyan állatorvosi kezelésen átesett állatokat, amelyek kezelése során	5.26.2. Nem azonosítják az olyan állatorvosi kezelésen átesett állatokat, amelyek kezelése során	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
	maradékanyagok juthatnak a tejbe, azonosítják, valamint hogy az előírt	maradékanyagok juthatnak a tejbe, illetve nem biztosítják,			
	élelmezés-egészségügyi várakozási idő letelte előtt az ilyen állatoktól származó tejet nem	hogy az élelmezés-egészségügyi várakozási idő letelte előtt az ilyen állatoktól származó tejet			
	használják emberi fogyasztásra.	emberi fogyasztásra ne használják fel.			
63.	5.27. A tej megfelelő hőmérsékleten történő tárolása a fejés után.	5.27.1. A tejet nem hűtik, holott fejés után nem kerül két órán belül feldolgozásra, és engedélyük sincsen technológiai okokból magasabb hőmérsékleten tartani a tejet.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
64.		5.27.2. A tejet naponta csak egyszer szállítják el, mégsem hűtik le az elszállításig legalább 8 °C hőmérsékletre.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
65.		5.27.3. A tejet csak több nap után szállítják el, mégsem hűtik le az elszállításig legalább 6 °C hőmérsékletre.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
66.	TOJÁSTERMELŐKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK (5/c. blokk)				
67.	5/c. Foglalkozik-e a gazdálkodó árutojás-termelő házityúk tartásával?				
68.	5.28. A tojásokat tisztán, szárazon, idegen szagoktól mentesen, a rázkódástól és közvetlen napfénytől hatékonyan védve kell tartani a termelő helyiségeiben a fogyasztónak történő értékesítésig.	5.28. A tojásokat nem tisztán, szárazon, idegen szagoktól mentesen, a rázkódástól és a közvetlen napfénytől hatékonyan védve tartják a termelő helyiségeiben a fogyasztónak történő értékesítésig.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
69.	NÖVÉNYTERMESZTŐKRE vagy TAKARMÁNYIPARI VÁLLALKOZÓKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK (5/d. blokk)				
70.	5/d. Foglalkozik-e a gazdálkodó élelmiszernek szánt növény termesztésével, illetve takarmánytermesztéssel?				
71.	5.29. A hulladék és veszélyes anyagok helyes, szennyeződés megakadályozására alkalmas tárolása növénytermesztés és betakarítás során.	5.29. A gazdálkodó nem megfelelően tárolja a növénytermesztés és betakarítás során keletkezett hulladékot és veszélyes anyagokat.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
72.	5.30. A növényvédő szerek, biocidok megfelelő használata.	5.30.1. Nem engedélyezett növényvédő szereket, biocidokat alkalmaztak.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
73.		5.30.2. A növényvédő szereket, biocidokat nem az engedélyokiratban (törzskönyvben, használati utasításban) előírtak szerint alkalmazták.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
74.		5.30.3. A növényvédő szereket, biocidokat nem az élelmiszer-től, takarmánytól elkülönítetten tárolják.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
75.	5.31. A növényi termékeket előállító vagy betakarító élelmiszeripari/takarmányipari vállalkozók a következőkről vezetnek nyilvántartást: – a növényvédő szerek és biocidok használata; – a növényekből vett mintákon vagy más, az	5.31.1. A növényi termékeket előállító vagy betakarító élelmiszeripari/takarmányipari vállalkozó nem vezet nyilvántartást a növényvédő szerek és biocidok használatáról.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
76.	emberi egészség szempontjából fontos mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményei.	5.31.2. A növényi termékeket előállító vagy betakarító élelmiszeripari/takarmányipari vállalkozó nem vezet nyilvántartást a növényekből vett mintákon vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményeiről.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

6. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 6. követelmény- és minősítési tábla – Egyes hormon- vagy tiroosztatikus hatású anyagokra és β -agonistákra vonatkozó felhasználási tilalom az állattenyésztésben

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	6.1. Tilos a 96/22/EK irányelv II. és III. mellékletében szereplő anyagok (tiroosztatikus anyagok, stilbének, ösztradiol-17-béta, béta-agonisták; ösztrogén, androgén, gesztrogén hatású anyagok) használata haszonállatokon, és tilos az ilyen anyaggal kezelt állatok tartása, forgalomba hozatala, húsának forgalomba hozatala. Kivételt képez a 6.2. és 6.3. követelmény szerinti kezelés.	6.1.1. Haszonállatot tiroosztatikus anyaggal, stilbén- vagy ösztradiol-17-béta tartalmú anyaggal kezeltek, vagy ilyen anyagokkal kezelt haszonállatot tartanak.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
3.		6.1.2. Forgalomba hoztak olyan haszonállatot vagy húsát, amelyet tiroosztatikus anyaggal, stilbén- vagy ösztradiol-17-béta tartalmú anyaggal kezeltek.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
4.		6.1.3. A reziduum-toxikológiai monitoring vizsgálat kimutatta hormon- vagy tiroosztatikus hatású anyag, illetve béta-agonista jogellenes használatát.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
5.	6.2. A tenyésztés céljából tartott haszonállatok kivételes esetekben lehetséges terápiás célú hormonkezelését (tesztoszteron, progeszteron, alliltrenbolon, béta-agonista tartalmú szerek felhasználását) a jogszabályi korlátozások figyelembevételével kell végrehajtani.	6.2. A tenyésztés céljából tartott haszonállatok kivételes esetekben lehetséges terápiás célú hormonkezelését (tesztoszteron, progeszteron, alliltrenbolon, béta-agonista tartalmú szerek felhasználását) nem a jogszabályi korlátozások figyelembevételével hajtották végre.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
6.	6.3. A tenyésztés céljából tartott haszonállatok kivételes esetekben lehetséges tenyésztéstechnikai (szaporítási) célú hormonkezelését (ösztrogén, androgén, illetve gesztagén tartalmú szerek felhasználását) a jogszabályi korlátozások figyelembevételével kell végrehajtani.	6.3. A tenyésztés céljából tartott haszonállatok kivételes esetekben lehetséges tenyésztéstechnikai (szaporítási) célú hormonkezelését (ösztrogén, androgén, illetve gesztagén tartalmú szerek felhasználását) nem a jogszabályi korlátozások figyelembevételével hajtották végre.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
7.	6.4. A kivételes esetekben lehetséges hormonkezelésen átesett állatokat és termékeiket csak a várakozási idő betartásával lehet forgalomba hozni, a kezelésekről vezetett nyilvántartás adatainak figyelembevételével.	6.4. A tenyésztés céljából tartott haszonállatok kivételes esetekben lehetséges terápiás célú vagy tenyésztéstechnikai (szaporítási) célú hormonkezeléseiről nem vezetnek nyilvántartást, ezért nincs biztosítva, hogy az állatokat és termékeiket a várakozási idő letelte előtt nem hozzák forgalomba.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
8.		6.4.a) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények neve.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
9.		6.4.b) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények ételmezés-egészségügyi várakozási ideje.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
10.		6.4.c) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának módja.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
11.		6.4.d) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának megkezdésének ideje.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
12.		6.4.e) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának időtartama.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
13.		6.4.f) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban nem szerepel a készítmények alkalmazásának indoka.	Gazdaságon kívüli (5)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
14.		6.4.g) A hormonkezelésekről vezetett nyilvántartásban a kezelt állatok/állatcsoportok nem azonosíthatók.	Gazdaságon kívüli (5)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)

7. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

8. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 9. követelmény- és minősítési tábla – Állatjólét (borjak védelme) – az ellenőrzési jegyzőkönyv kérdéseire tartozó meg nem felelési esetek

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	MOZGÁSSZABADSÁG, FÉRŐHELYSZÜKSÉGLET				
3.	9.1. A borjúszállás kialakításánál minden egyes borjú számára biztosítani kell a lefekvés, a pihenés, a felkelés, a saját maga nehézség nélküli ellátásának a lehetőségét.	9.1.1. A borjúszállás kialakítása nem megfelelő, mert a borjak nem tudnak egyszerre lefeküdni, egyszerre felállni, illetve egyszerre ellátni magukat.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
4.	9.2. Borjakat nyolchetes korukig szabad egyedi ketrecben tartani (ezt követően csak indokolt esetben, kezelési céllal lehet). A ketrecben, hogy az elkülönítés ketreceként legalább a vonatkozó	9.2.1. Nyolchetesnél idősebb borjút tartanak úgy egyedi ketrecben, hogy az elkülönítés nem indokolt.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
5.	jogszabályban foglaltak szerint kell méretezni és kialakítani. Az anyjukkal együtt tartott szopósborjak tartására, valamint azon állattartóhelyekre, ahol 6 borjúnál kevesebb állatot tartanak, a követelményt nem kell alkalmazni.	9.2.2. Található olyan egyedi boksza a telepen, amelynek szélessége nem éri el a benne tartott állat marmagasságát, illetve hossza nem éri el az állat orra hegyétől az ülőgumója hátsó végéig mért távolság 1,1-szeresét.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
6.		9.2.3. Az egyedi férőhelyek kialakítása nem teszi lehetővé, hogy a borjak láthassák fajtársaikat.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
7.	9.3. A borjak számára biztosítani kell a súlycsoportonként meghatározott fajlagos férőhelyszükségletet. Az anyjukkal együtt tartott szopósborjak tartására, valamint azon állattartóhelyekre, ahol 6 borjúnál kevesebb állatot tartanak, a követelményt nem kell alkalmazni.	9.3.1. Az előírt fajlagos férőhely nem biztosított a csoportosan tartott borjaknál: a 150 kg testtömeg alatti állatoknál nem áll rendelkezésre legalább 1,5 m ² férőhely egyedenként.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
8.		9.3.2. Az előírt fajlagos férőhely nem biztosított a csoportosan tartott borjaknál: a 150 és 220 kg közötti testtömegű állatoknál nem áll rendelkezésre legalább 1,7 m ² férőhely egyedenként.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
9.		9.3.3. Az előírt fajlagos férőhely nem biztosított a csoportosan tartott borjaknál: a 220 kg testtömeg feletti állatoknál nem áll rendelkezésre legalább 1,8 m ² férőhely egyedenként.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
10.	9.4. Lekötni csak a csoportosan tartott borjakat szabad az etetés idejére (legfeljebb egy órára).	9.4.1. Olyan borjat lekötve tartottak vagy tartanak, amelyre nem vonatkozik a jogszabály szerinti kivétel.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
11.	9.5. A lekötőrendszerek sérülést nem okozhatnak, és a borjak kényelmét nem akadályozhatják (lefekvés, pihenés, saját maga ellátása).	9.5.1. A lekötőeszközök sérülést okozhatnak, illetve a borjak kényelmét akadályozhatják.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
12.	ÁLLATOK ELLENŐRZÉSE, BETEG ÉS SÉRÜLT ÁLLATOKKAL VALÓ BÁNÁSMÓD				
13.	9.6. Az állattartónak minden egyedileg vagy csoportosan tartott, istállózott borjút legalább naponta kétszer, szabadon tartott borjút legalább naponta egyszer ellenőriznie kell.	9.6.1. Az istállózott borjakat legalább naponta kétszer, a szabadtartásos borjakat legalább naponta egyszer nem ellenőrzik.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
14.	9.7. Amikor szükségessé válik, a beteg vagy sérült borjút száraz, kényelmes fekvést biztosító, alommal ellátott elkülönítőbe kell helyezni.	9.7.1. Nem áll rendelkezésre a beteg borjak elkülönítésére szolgáló, megfelelő kialakítású férőhely.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
15.	9.8. Minden sérült vagy betegnek tűnő borjú azonnal megfelelő kezelésben kell részesíteni. Az olyan esetekben, amelyek meghaladják az állattartó ismereteit, állatorvosi tanácsot kell kérni.	9.8.1. Nem gondoskodnak megfelelően a sérültnek vagy betegnek tűnő borjakról, illetve nem kérik állatorvos tanácsát a szükséges esetekben.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
16.	ÉPÜLETEK, MIKROKLÍMA				
17.	9.9. A borjak tartására szolgáló épületeknek, karámoknak, valamint azok kialakításának, anyagának és berendezéseinek, továbbá az egyéb eszközöknek jól tisztíthatónak és fertőtleníthetőnek kell lenniük, és azokat rendszeresen tisztítani és fertőtleníteni kell, valamint a borjakra nézve ártalmas anyagot nem tartalmazhatnak.	9.9.1. Az ártalmatlanság, a tisztaság és a tisztíthatóság szempontjából a férőhelyek és a borjak tartására szolgáló berendezések anyaga és kialakítása, karbantartása nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
18.	9.10. Az elektromos áramkörök és az elektromos berendezések nem okozhatnak áramütést.	9.10.1. Az elektromos áramkörök, illetve az elektromos berendezések érintésvédelmi szempontból nem megfelelőek.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
19.	9.11. A borjak tartására szolgáló épület szigetelésének, fűtésének és szellőzésének biztosítania kell a megfelelő légáramlást, hőmérsékletet, relatív páratartalmat, por- és gázkoncentrációt.	9.11.1. A borjak tartására szolgáló épületben a hőmérséklet nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
20.		9.11.2. A borjak tartására szolgáló épületben a szellőzés, illetve a relatív páratartalom nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
21.		9.11.3. A borjak tartására szolgáló épületben a porszint elfogadhatatlanul magas.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
22.		9.11.4. A borjak tartására szolgáló épületben a káros gázok koncentrációja meghaladja az elfogadható mértéket.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
23.	9.12. A padozatnak simának és egyenletesnek, megfelelő vízelvezető képességűnek, de egyúttal csúszásmentesnek kell lennie, és nem okozhat sérülést vagy szenvedést sem fekvés, sem felállás közben.	9.12.1. A padozat nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
24.	9.13. A kéthetesnél fiatalabb borjak számára megfelelő almozást kell biztosítani.	9.13.1. A kéthetesnél fiatalabb borjakat almozatlan vagy gyéren almozott férőhelyen tartják.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
25.	MEGVILÁGÍTÁS, MŰSZAKI BEREDEZÉSEK				
26.	9.14. Tilos a borjakat állandó sötétben tartani.	9.14.1. Van olyan borjú, amelyet állandó sötétben tartanak.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
27.	9.15. A borjaknak természetes megvilágítást vagy legalább a természetes nappali fényvel megegyező időtartamú mesterséges megvilágítást kell biztosítani az istállóban (általában reggel 9 h-tól este 17 h-ig).	9.15.1. Nem biztosítják a borjak számára a természetes megvilágítást, vagy mesterséges megvilágítású istállóban a megvilágítás nem éri el a természetes nappali fényvel megegyező időtartamot.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
28.	9.16. Minden borjú bármely időpontban történő ellenőrzéséhez elegendő fényerejű rögzített vagy hordozható kiegészítő fényforrást kell biztosítani.	9.16.1. Sem rögzített, sem hordozható kiegészítő fényforrás nem áll rendelkezésre, amellyel a nap bármely időpontjában megvizsgálható minden állat.	Gazdaságon belüli (1)	Elhanyagolható (0)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
29.	9.17. Valamennyi, a borjak egészsége és jóléte szempontjából lényeges automatikus üzemű vagy mechanikus működésű berendezést legalább naponta egy alkalommal ellenőrizni kell. Az észlelt meghibásodást azonnal meg kell szüntetni.	9.17.1. A borjak egészsége és jóléte szempontjából lényeges műszaki berendezéseket nem ellenőrzik naponta, illetve a hibák kijavításáról nem gondoskodnak.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
30.	9.18. Amennyiben valamely műszaki berendezés meghibásodása azonnal nem szüntethető meg, egy olyan alternatív megoldást kell alkalmazni, amely biztosítja a folyadék- és takarmányellátást és a megfelelő környezeti állapot fenntartását.	9.18.1. Nincsenek felkészülve az olyan esetekre, amikor az állatok igényeit a beépített műszaki berendezések nélkül kell kielégíteni.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
31.	9.19. Rendelkezni kell olyan megfelelő kisegítő megoldással, ami biztosítja a légcsere a mesterséges szellőztetési rendszer meghibásodása esetén is.	9.19.1. A mesterséges szellőztető berendezés meghibásodása esetén a megfelelő mértékű légcsere nem biztosítható.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
32.	9.20. A mesterséges szellőztető berendezés meghibásodása esetén a gondozót riasztórendszernek kell figyelmeztetnie. A riasztórendszert rendszeresen ellenőrizni kell.	9.20.1. Nincs működőképes, a borjúszálláson lévő mesterséges szellőztető berendezés meghibásodására figyelmeztető riasztórendszer.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
33.	TAKARMÁNYOZÁS, IVÓVÍZELLÁTÁS				
34.	9.21. Gondoskodni kell a borjú korának, testtömegének, szokásainak, fiziológiai szükségleteinek megfelelő takarmányozásról annak érdekében, hogy a borjú megfelelő egészségi állapota és jó közérzete fenntartható legyen.	9.21.1. A takarmány nem elégíti ki a borjak szükségleteit.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
35.	9.22. Az etető- és itatóberendezésekben minimalizálni kell az elszennyeződés lehetőségét.	9.22.1. A borjúetető-, illetve -itatóberendezések kialakítása, elhelyezése és üzemeltetése nem biztosítja, hogy az elszennyeződés lehetősége a lehető legkisebb legyen.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
36.	9.23. A borjakat naponta legalább két alkalommal kell etetni.	9.23.1. A borjak naponta egyszer vagy ritkábban jutnak takarmányhoz.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
37.	9.24. Csoportosan tartott borjak esetében minden egyes állatnak lehetőleg egyszerre és egyenlő eséllyel kell a takarmányhoz hozzáférnie.	9.24.1. Csoportosan tartott borjak esetében nem biztosított, hogy minden állat egyszerre és egyenlő eséllyel hozzáférjen a takarmányhoz.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
38.	9.25. Minden kéthetesnél idősebb borjú számára biztosítani kell a megfelelő mennyiségű friss itatóvizet, illetve azt, hogy folyadékbeviteli igényét más folyadékkal kielégíthesse.	9.25.1. Kéthetesnél idősebb borjat úgy tartanak, hogy nem biztosított számára a megfelelő mennyiségű friss ivóvíz vagy más folyadék.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
39.	9.26. Hőségben és beteg állatok esetében a friss folyadéknak folyamatosan rendelkezésre kell állnia.	9.26.1. A beteg állatok részére nem biztosítható, illetve nem áll rendelkezésre folyamatosan a friss folyadék.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
40.		9.26.2. Hőségben nem biztosítható, illetve nem áll rendelkezésre folyamatosan a friss folyadék az állatok részére.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
41.	9.27. A borjúnak közvetlenül születése után, de legkésőbb hat órán belül colostrumhoz kell jutnia.	9.27.1. A borjak nem juthatnak a születésüket követő hat órán belül colostrumhoz.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
42.	9.28. A takarmánynak elegendő vasat kell tartalmaznia annak biztosítására, hogy a kéthetesnél idősebb borjak vérében a hemoglobin literenkénti szintje átlagosan legalább 4,5 mmol legyen.	9.28.1. A kéthetesnél idősebb borjakkal etetett takarmány nem tartalmaz elegendő vasat ahhoz, hogy a borjak élettani szükségletét biztosítsa.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
43.	9.29. A kéthetesnél idősebb borjaknak minden nap kell rostos takarmányt adni. Nyolchetes koruktól húszhetes korukig a napi takarmány rostanyag-tartalmát fokozatosan 50 grammról minimum 250 grammra kell emelni.	9.29.1. A kéthetesnél idősebb borjak takarmányadagja az előírtnál kevesebb rostot tartalmaz.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
44.	9.30. A borjakra szájkosarat rakni tilos.	9.30.1. Van olyan borjú, amelyre szájkosarat raktak.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)

9. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

10. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

JFGK 11. követelmény- és minősítési tábla – Állatjólét (mezőgazdasági haszonállatok védelme) – az ellenőrzési jegyzőkönyv kérdéseire tartozó meg nem felelési esetek

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
2.	SZEMÉLYZET, ÁLLATOK ELLENŐRZÉSE, NYILVÁNTARTÁSOK				
3.	11.1. Az állatokról elegendő számú, megfelelő képességgel, ismeretekkel és szakmai hozzáértéssel rendelkező személyzetnek kell gondoskodnia.	11.1.1. A személyzet létszáma vagy szakismerete nem elegendő valamennyi egyed szükség szerinti megfigyeléséhez és kifogástalan ellátásához.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
4.	11.2. Minden olyan tenyésztési rendszerben tartott állatot, amelyben az állatok jóléte a gyakori emberi figyelemtől függ, naponta legalább egyszer meg kell vizsgálni. A más rendszerekben tartott állatokat olyan időközönként kell megvizsgálni, hogy elkerülhető legyen az állatoknak okozott szenvedés.	11.2.1. Az állatokat nem ellenőrzik a szükséges időközönként.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
5.	11.3. Megfelelő (rögzített vagy hordozható) világításnak kell rendelkezésre állnia annak érdekében, hogy az állatokat bármikor alaposan megvizsgálhassák.	11.3.1. Sem rögzített, sem hordozható kiegészítő fényforrás nem áll rendelkezésre, amellyel a nap bármely időpontjában megvizsgálható minden állat.	Gazdaságon belüli (1)	Elhanyagolható (0)	Rövid távon helyrehozható (1)
6.	11.4. Bármely betegnek vagy sérültnek tűnő állatról késedelem nélkül megfelelően gondoskodni kell, és ha egy állat nem reagál az ilyen gondoskodásra, a lehető legrövidebb időn belül állatorvos tanácsát kell kérni.	11.4.1. Nem gondoskodnak megfelelően a sérültnek vagy betegnek tűnő állatokról, illetve nem kérik állatorvos tanácsát a szükséges esetekben.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
7.	Szükség esetén a beteg vagy sérült állatokat megfelelő helyen kell elkülöníteni, adott esetben száraz és kényelmes alommal.	11.4.2. Nem áll rendelkezésre a beteg állatok elkülönítésére szolgáló, megfelelő kialakítású férőhely.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
8.	11.5. Az állatok tulajdonosának vagy tartójának minden elvégzett orvosi kezelésről és az egyes ellenőrzések során megállapított elhullások számáról nyilvántartást kell vezetnie.	11.5.1. Nincs olyan nyilvántartás, melyben az alkalmazott orvosi kezelések és az ellenőrzések során megállapított elhullások száma rögzítve van.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
9.	11.6. A kezelési naplót és az elhullási naplót vagy az azzal egyenértékű nyilvántartásokat legalább három évig meg kell őrizni, és ellenőrzés alkalmával vagy kérésre az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.	11.6.1. Az állattartó nem tudja bemutatni a kezelési naplót és elhullási naplót vagy az azzal egyenértékű nyilvántartásokat 3 évre visszamenően.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
10.	MOZGÁSSZABADSÁG				
11.	11.7. Az állatok mozgásszabadságát, tekintettel az állat fajára, valamint a gyakorlati tapasztalatokkal és tudományos ismeretekkel összhangban, nem szabad oly módon korlátozni, mely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz. Ha egy állatot folyamatosan	11.7.1. Az állat fajának megfelelő mozgásszabadságát oly módon korlátozzák, hogy az az állatnak szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
12.	vagy rendszeresen megkötnék vagy bezárnak, a gyakorlati tapasztalatokkal és tudományos ismeretekkel összhangban élettani és etológiai szükségleteinek megfelelő teret kell biztosítani számára.	11.7.2. Nem biztosított valamennyi állat számára az élettani és etológiai szükségleteinek megfelelő tér.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
13.	ÉPÜLETEK, MIKROKLÍMA				
14.	11.8. A szálláshelyek, és különösen a kutricák, illetve felszerelések építéséhez használt anyagok, amelyekkel az állatok kapcsolatba kerülhetnek, nem lehetnek károsak az állatokra nézve, és alaposan tisztíthatóak és fertőtleníthetőnek kell lenniük.	11.8.1. Az ártalmatlanság, tisztaság és a tisztíthatóság szempontjából a férőhelyek és a berendezések anyaga és kialakítása, karbantartása nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
15.	11.9. Az állatok megkötésére használt szálláshelyeket és felszereléseket úgy kell kialakítani és fenntartani, hogy ne legyenek éles szegélyek vagy kiemelkedések, amelyek az állatok sérülését okozhatják.	11.9.1. Az állatok megkötésére használt szálláshelyek és felszerelések kialakítása nem megfelelő, és az állatok sérülését okozhatják.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
16.	11.10. Az állattartási helyen a légáramlást, a levegő portartalmát, a hőmérsékletet, a relatív páratartalmat, a zajintenzitást és a gázkoncentrációt az állatra nézve nem káros értékek között kell tartani.	11.10.1. Az állattartó épületben, épületrészben a szellőzés, illetve a relatív páratartalom nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
17.		11.10.2. Az állattartó épületben, épületrészben a porszint elfogadhatatlanul magas.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
18.		11.10.3. Az adott fajú és korú állatok számára az állattartó épületben vagy épületrészben uralkodó hőmérséklet nem megfelelő.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
19.		11.10.4. Az állattartó épületben vagy épületrészben a káros gázok koncentrációja meghaladja az elfogadható mértéket.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
20.	11.11. Az épületben tartott állatokat sem állandó sötétségben, sem a mesterséges világítás megfelelő megszakítása nélkül nem lehet tartani. Ha a rendelkezésre álló természetes fény kevés az állatok élettani és etológiai szükségleteinek kielégítésére, megfelelő mesterséges világításról kell gondoskodni.	11.11.1. Az állatok megvilágítása nem megfelelő.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
21.		11.11.2. Az állatok élettani és viselkedésbeli szükségleteinek megfelelő természetes vagy mesterséges világítás nem biztosított.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
22.	11.12. A nem épületben tartott állatok számára, ha ez szükséges és lehetséges, védelmet kell biztosítani a káros időjárási hatásokkal, ragadozókkal és egészségi kockázatokkal szemben.	11.12.1. A nem épületben tartott állatok számára, habár szükséges és lehetséges lenne, mégsem biztosítanak védelmet a káros időjárási hatásokkal, ragadozókkal és egészségi kockázatokkal szemben.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
23.	MŰSZAKI BERENDEZÉSEK, FELSZERELÉS				
24.	11.13. Minden olyan automatikus vagy mechanikus berendezést, amely alapvető az állatok egészségéhez és jólétéhez, legalább naponta egyszer ellenőrizni kell. A felfedezett meghibásodásokat azonnal ki kell javítani, vagy – amennyiben ez nem lehetséges – a hibakijavításáig meg kell tenni a megfelelő	11.13.1. Az állatok egészsége és jóléte szempontjából lényeges műszaki berendezéseket nem ellenőrzik naponta, illetve a hibák kijavításáról nem gondoskodnak.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
25.	lépéseket az állatok egészségének és jólétének biztosítása érdekében. Ha az állatok egészsége és jóléte mesterséges szellőztetőberendezéstől függ, gondoskodni kell megfelelő tartalék rendszerről, amely a berendezés meghibásodása esetén biztosítja az állatok	11.13.2. Nincsenek felkészülve az olyan esetekre, amikor az állatok igényeit a beépített műszaki berendezések nélkül kell kielégíteni.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Hosszú távon helyrehozható (3)
26.	egészségének és jólétének megőrzéséhez szükséges légcserét, valamint a hibát jelző riasztórendszerről. A riasztórendszert rendszeresen ellenőrizni kell.	11.13.3. Nincs működőképes, a mesterséges szellőztető berendezés meghibásodására figyelmeztető riasztórendszer.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
27.	TAKARMÁNYOZÁS, IVÓVÍZELLÁTÁS				
28.	11.14. Az állatokat koruknak és fajuknak megfelelő, egészséges táplálékban kell tartani, amelyet jó egészségük megőrzése és táplálkozási szükségleteik kielégítése érdekében elegendő mennyiségben kell adagolni. Egyetlen állatot sem lehet olyan takarmánnyal vagy folyadékkal ellátni, amely szükségtelen szenvedést vagy sérülést okoz.	11.14.1. A takarmány nem elégíti ki az állatok szükségleteit, nem biztosítja egészségük megőrzését.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
29.	11.15. Minden állat számára hozzáférést kell biztosítani az élettani szükségleteinek megfelelő időközökben a takarmányhoz.	11.15.1. Nem biztosított valamennyi állat takarmányhoz való hozzáférése a megfelelő időközökben.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
30.	11.16. Minden állat számára biztosítani kell a megfelelő vízellátást, vagy azt, hogy folyadékbeviteli igényét más módon ki tudja elégíteni.	11.16.1. A megfelelő vízellátás, illetve a folyadékbeviteli igény más módon történő kielégítésének lehetősége nem biztosított valamennyi egyed számára.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
31.	11.17. Az etető- és itatóberendezéseket úgy kell megtervezni, kialakítani és elhelyezni, hogy a takarmány és az ivóvíz elszennyeződése és az állatok közötti versengés káros hatásai minimálisra csökkenjenek.	11.17.1. Az etető-, illetve itatóberendezések kialakítása, elhelyezése és üzemeltetése nem biztosítja, hogy az elszennyeződés lehetősége a lehető legkisebb legyen.	Gazdaságon belüli (1)	Enyhe (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
32.		11.17.2. Csoportosan tartott állatok esetében nem biztosított, hogy minden állat egyszerre és egyenlő eséllyel hozzáférjen a takarmányhoz.	Gazdaságon belüli (1)	Súlyos (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
33.	11.18. A terápiás vagy megelőző célból vagy a 96/22/EGK irányelv 1. cikk (2) bekezdés c) pontjában meghatározott tenyésztéstechnológiai kezelés céljából adott anyagok kivételével más anyag nem adható állatnak, hacsak nem bizonyított az állatok jólétével kapcsolatos tudományos ismeretek vagy gyakorlati tapasztalatok alapján, hogy az adott anyag hatása nem ártalmas az állatok egészségére vagy jólétére.	11.18.1. Olyan anyagot is adnak az állatnak, amelynek ártalmatlanságáról nem áll rendelkezésre információ.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Rövid távon helyrehozható (1)
34.	ÉRZÉSTELENÍTÉS NÉLKÜLI BEAVATKOZÁS				

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	mérték	súly	tartósság
35.	11.19. A csonkításokat a jogszabályi korlátozások figyelembevételével kell elvégezni.	11.19.1. A csonkolással járó beavatkozásoknál nem tartják be a személyi, tárgyi és higiéniai feltételeket.	Gazdaságon belüli (1)	Közepes (3)	Maradandó (5)
36.		11.19.2. Olyan, csonkítással járó beavatkozást is végeznek az állatokon, amely az adott állatfajnál nem megengedett.	Nagymértékű (5)	Különösen súlyos (6)	Maradandó (5)
37.	ÁLLATTARTÁSBAN HASZNÁLATOS ELJÁRÁSOK				
38.	11.20. Tilos olyan természetes vagy mesterséges tenyésztési eljárásokat alkalmazni, amelyek az érintett állatok szenvedését vagy sérülését okozzák vagy okozhatják, kivéve azon szükséges beavatkozások alkalmazását, amelyek minimális vagy pillanatnyi szenvedést vagy sérülést okoznak.	11.20.1. Az állattartó olyan tenyésztési eljárást alkalmaz, amely indokolatlanul szenvedést vagy sérülést okozhat, illetve okoz az állatoknak.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)
39.	11.21. Nem tartható mezőgazdasági célra olyan állat, melynek tartása – genotípusa vagy fenotípusa alapján – káros hatással van az egészségére vagy jólétére.	11.21.1. A gazdálkodó olyan állatfajt tart mezőgazdasági célra, amelynek tartása – genotípusa vagy fenotípusa alapján – káros hatással van az egészségére, illetve jólétére.	Nagymértékű (5)	Súlyos (5)	Maradandó (5)

11. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

HMKÁ követelmény- és minősítési tábla

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
2.	GAEC 1. állandó gyepterület-visszaállítási kötelezettség az állandó gyepterület arányának a 2018-as referenciaévhez képest történő, több mint 5%-os csökkenése esetén	az előírt visszaállítási kötelezettséget a mezőgazdasági termelő nem teljesítette	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
3.	GAEC 1. állandó gyepterület-visszaállítási kötelezettség az állandó gyepterület arányának a 2018-as referenciaévhez képest történő, több mint 5%-os csökkenése esetén	az előírt visszaállítási kötelezettséget a mezőgazdasági termelő csak részben teljesítette	Közepes (3)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
4.	GAEC 2. vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme	a mezőgazdasági termelő mezőgazdasági tevékenysége során talajforgatással vagy növényvédőszer-használattal, tápanyag- kijuttatással vagy egyéb módon károsította az élőhelyet, illetve engedély nélküli tőzegkitermelés történt	Különösen súlyos (6)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Maradandó (5)
5.	GAEC 2. vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme	a mezőgazdasági termelő részben vagy teljesen lecsapolta vagy levezette a vizet a vizes élőhelyről	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
6.	GAEC 3. tarló, nád és egyéb növényi maradványok égetése tilos	tarló, növényi maradvány égetése; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
7.	GAEC 3. tarló, nád és egyéb növényi maradványok égetése tilos	nád égetése; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik	Közepes (3)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
8.	GAEC 3. tarló, nád és egyéb növényi maradványok égetése tilos	tarló, növényi maradvány égetése; a meg nem felelés hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed	Közepes (3)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
9.	GAEC 3. tarló, nád és egyéb növényi maradványok égetése tilos	nád égetése; a meg nem felelés hatása a szomszédos gazda földterületeire is áttérjed	Közepes (3)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
10.	GAEC 4. a vízfolyások mentén kialakított védelmi sávokban trágya és növényvédő szer kijuttatása tilos	a vízvédelmi sáv szélessége kevesebb mint 50%-kal kisebb az előírtnál	Enyhe (1)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Rövid távon helyrehozható (1)
11.	GAEC 4. a vízfolyások mentén kialakított védelmi sávokban trágya és növényvédő szer kijuttatása tilos	a vízvédelmi sáv szélessége több mint 50%-kal kisebb az előírtnál	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)
12.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot, vagy teraszok esetén a táblát érintően kialakított teraszok részben sérültek; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik, vagy teraszok esetében a sérült részek észszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatóak (kisebb sérülések esetén)	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Terasz esetén rövid távon helyrehozható (1); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
13.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot, vagy teraszok esetén a táblát érintően kialakított teraszok részben sérültek; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik, vagy teraszok esetében a sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása észszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén)	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Terasz esetén maradandó (5); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
14.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot, vagy teraszok esetében a táblát érintően kialakított teraszok közül legalább egy teljesen megszüntetésre került; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik, vagy teraszok esetében a sérült részek észszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatóak (kisebb sérülések esetén)	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Terasz esetén rövid távon helyrehozható (1); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
15.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot, vagy teraszok esetében a táblát érintően kialakított teraszok közül legalább egy teljesen megszüntetésre került; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik, vagy teraszok esetében a sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása észszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén)	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Terasz esetén maradandó (5); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
16.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot, vagy teraszok esetén a táblát érintően kialakított teraszok részben sérültek; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed, vagy teraszok esetében a sérült részek észszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatóak (kisebb sérülések esetén)	Enyhe (1)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Terasz esetén rövid távon helyrehozható (1); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
17.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya nem haladja meg az 50%-ot, vagy teraszok esetén a táblát érintően kialakított teraszok részben sérültek; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed, vagy teraszok esetében a sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása észszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén)	Enyhe (1)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Terasz esetén maradandó (5); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
18.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot, vagy teraszok esetében a táblát érintően kialakított teraszok közül legalább egy teljesen megszüntetésre került; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed, vagy teraszok esetében a sérült részek észszerű eszközök alkalmazásával helyrehozhatóak (kisebb sérülések esetén)	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Terasz esetén rövid távon helyrehozható (1); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
19.	GAEC 5. talajerózió csökkentése, lejtők, teraszok	a meg nem feleléssel érintett táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület aránya meghaladja az 50%-ot, vagy teraszok esetében a táblát érintően kialakított teraszok közül legalább egy teljesen megszüntetésre került; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed, vagy teraszok esetében a sérült vagy megrongált teraszok helyre-, visszaállítása észszerű eszközök alkalmazásával nem oldható meg (teraszok jelentős rongálása, megszüntetése esetén)	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Terasz esetén maradandó (5); lejtő meg nem felelés esetén hosszú távon helyrehozható (3)
20.	GAEC 6. minimális talajborítás	a mezőgazdasági termelő nem gondoskodott a minimális talajborításról őszi kultúra- vagy másodvetéssel, vagy a tarló szept. 30-ig tartó megőrzésével (ültetvények esetén nem megállapítható); a meg nem feleléssel érintett tábla nem fed 12%-nál nagyobb lejtésű területre; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Maradandó (5)
21.	GAEC 6. minimális talajborítás	a mezőgazdasági termelő nem gondoskodott a minimális talajborításról őszi kultúra- vagy másodvetéssel, vagy a tarló szept. 30-ig tartó megőrzésével; 12% feletti lejtésű területen fekvő ültetvény sorköztakarása nem valósult meg mulcsozással vagy egynyári növények vetésével; az ültetvény kivágása után nem történt meg a talajtakarás: a meg nem feleléssel érintett tábla 12%-nál nagyobb lejtésű területre fed; a meg nem felelés a mezőgazdasági termelő földterületére korlátozódik	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Maradandó (5)
22.	GAEC 6. minimális talajborítás	a mezőgazdasági termelő nem gondoskodott a minimális talajborításról őszi kultúra- vagy másodvetéssel, vagy a tarló szept. 30-ig tartó megőrzésével (ültetvények esetén nem megállapítható); a meg nem feleléssel érintett tábla nem fed 12%-nál nagyobb lejtésű területre; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed	Enyhe (1)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Maradandó (5)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
23.	GAEC 6. minimális talajborítás	a mezőgazdasági termelő nem gondoskodott a minimális talajborításról őszi kultúra- vagy másodvetéssel, vagy a tarló szept. 30-ig tartó megőrzésével; 12% feletti lejtésű területen fekvő ültetvény sorköztakarása nem valósult meg mulcsozással vagy egynyári növények vetésével; az ültetvény kivágása után nem történt meg a talajtakarás; a meg nem feleléssel érintett tábla 12%-nál nagyobb lejtésű területre fed; a meg nem felelés a szomszédos gazda földterületeire is kiterjed	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Maradandó (5)
24.	GAEC 7. vetésforgó	önmaga után nem termesztendő növény termesztése vagy vetőmag célú hibridkukorica 4 éven túl történő termesztése	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
25.	GAEC 7. vetésforgó	a gazdaságának legalább 1/3-án nem gondoskodott a vetésváltás vagy megfelelően vetett másodvetés alkalmazásáról	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
26.	GAEC 7. vetésforgó	3 éven belül nem gondoskodott a gazdaság minden szántóterületén (kivéve vetőmag célú hibridkukorica) a vetésváltás vagy megfelelően vetett másodvetés alkalmazásáról	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
27.	GAEC 8/a. nem termelési célú területek minimum aránya	a mezőgazdasági termelő a 4%-os előírást választotta, de nem jelölt be (elegendő) nem termelési célú területet	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
28.	GAEC 8/a. nem termelési célú területek minimum aránya	a mezőgazdasági termelő a 7%-os előírást választotta, de nem jelölt be (elegendő) nem termelési célú területet, nitrogénköti növényekkel beültetett vagy ökológiai másodvetéssel hasznosított területet	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
29.	GAEC 8/a. nem termelési célú területek minimum aránya	a mezőgazdasági termelő a 7%-os előírást választotta, de a nem termelési célú tájképi elemek és parlagon hagyott területek aránya a 3%-ot nem éri el	Enyhe (1)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Rövid távon helyrehozható (1)
30.	GAEC 8/a. nem termelési célú területek minimum aránya	a mezőgazdasági termelő a figyelembe vetetni kívánt területen nem az előírásoknak megfelelő gazdálkodást folytat (növényvédőszer-használat, nem megfelelő faj termesztése, parlag definíciónak nem megfelelő gazdálkodás)	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Hosszú távon helyrehozható (3)
31.	GAEC 8/b. megőrzendő tájképi elemek	a megőrzendő tájképi elem területe csökkent (fa- és bokorcsoport), talajmunkával részben érintett (kunhalom, kistó), állapota romlott (gémeskút, terasz)	Közepes (3)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Hosszú távon helyrehozható (3)

	A	B	C	D	E
1.	Követelmény	Meg nem felelés	Súlyosság	Mérték	Folytonosság
32.	GAEC 8/b. megőrzendő tájképi elemek	a megőrzendő tájképi elem eltűnt (fa- és bokorcsoport, magányos fa, gémeskút, terasz), vagy a táblára eső teljes területe talajműveléssel érintett (kunhalom, kis tó)	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Maradandó (5)
33.	GAEC 8/b. megőrzendő tájképi elemek	a megőrzendő tájképi elem megőrzésének a mezőgazdasági termelő saját gazdaságán túlnyúló mértékben nem tett eleget, a meg nem felelés vagy annak hatása a szomszédos gazdaság területére is kiterjed	Közepes (3)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Maradandó (5)
34.	GAEC 8/c. kivágási tilalom	fa, bokor vagy sövény márc. 1. és aug. 31. között kivágásra került (ha a mezőgazdasági termelő erdősítést, EKV-t vagy Natura 2000 erdős támogatást igényelt, akkor az igényléssel érintett erdőrészek esetén is vizsgálni szükséges)	Súlyos (5)	Gazdaságon belüli vagy kismértékű (1)	Maradandó (5)
35.	GAEC 9. Natura 2000 területeken állandó gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma	Natura 2000 jelölésű területen a mezőgazdasági termelő feltörte, vagy más hasznosításúvá állította át a gyept	Súlyos (5)	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű (5)	Hosszú távon helyrehozható (3)

12. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

A támogatáscsökkentés számítási alapjai

1. Az egyes meg nem felelések 1. melléklet szerinti értékelése alapján a következő besorolást kell elvégezni:

	A					B		C		
1.	Súlyosság szerint					Mérték szerint		Tartósság szerint		
2.	Elhanyagolható	Enyhe	Közepes	Súlyos	Különösen súlyos	Gazdaságon belüli vagy kismértékű	Gazdaságon kívüli vagy nagymértékű	Rövid távon helyrehozható	Hosszú távon helyrehozható	Maradandó
3.	0	1	3	5	6	1	5	1	3	5

2. Az adott gondatlannak minősülő meg nem felelés esetében a támogatáscsökkentést az 1. pont szerinti besorolásnak megfelelően az alábbi kombinációk alkalmazásával kell meghatározni. A kombináció kialakításánál az „1” és az „5” besorolási érték a súlyosságot, a mértéket és a tartósságot, a „3” besorolási érték a súlyosságot és a tartósságot jelenti.

	A				B
1.	Kombinációk (súlyosság szerint, mérték szerint, tartósság szerint)				Támogatáscsökkentés
2.	A kategóriánkénti értékelés összege kevesebb, mint 3.				0%
3.	1		1	1	1%
4.	1		1	3	
5.	1		3	3	
6.	1		1	5	
7.	1		3	5	3%
8.	1		5	5	
9.	3		3	5	
10.	3		5	5	
11.	5		5	5	5%
12.	6		5	5	
					7%

3. Az adott szándékosnak minősülő meg nem felelés esetében a támogatáscsökkentést az 1. pont szerinti besorolásnak megfelelően az alábbi kombinációk alkalmazásával kell meghatározni. A kombináció kialakításánál az „1”, a „3” és az „5” besorolási érték bármely értékelési szempontot, a súlyosságot, a mértéket és a tartósságot is jelentheti.

	A			B
1.	Kombinációk (súlyosság szerint, mérték szerint, tartósság szerint)			Támogatáscsökkentés
2.	1	1	1	15%
3.	1	1	3	
4.	1	3	3	
5.	1	1	5	20%
6.	1	3	5	
7.	3	3	5	
8.	1	5	5	30%
9.	3	5	5	
10.	5	5	5	50%
11.	6	5	5	100%

13. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

Különböző növénykultúrák nemzetségi és család szerinti besorolása

	A	B	C
1.	Megnevezés	Növénynemzetség	Család
2.	Kukorica	Zea	Poaceae
3.	Pattogatni való kukorica	Zea	Poaceae
4.	Csemegekukorica	Zea	Poaceae
5.	Silókukorica	Zea	Poaceae
6.	Hibrid kukorica (vetőmag célra)	Zea	Poaceae
7.	Cukorcirok	Sorghum	Poaceae
8.	Seprűcirok	Sorghum	Poaceae
9.	Szemescirok	Sorghum	Poaceae
10.	Vöröshagyma	Allium	Amaryllidaceae
11.	Lilahagyma	Allium	Amaryllidaceae
12.	Póréhagyma	Allium	Amaryllidaceae
13.	Metéltőhagyma	Allium	Amaryllidaceae
14.	Szárazborsó	Pisum	Fabaceae
15.	Cukorborsó	Pisum	Fabaceae
16.	Mezei borsó	Pisum	Fabaceae
17.	Vöröshere	Trifolium	Fabaceae
18.	Bíborhere	Trifolium	Fabaceae
19.	Fehérhere	Trifolium	Fabaceae
20.	Korshere	Trifolium	Fabaceae
21.	Perzsahere	Trifolium	Fabaceae
22.	Alexandriai here	Trifolium	Fabaceae
23.	Alexandriai here (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
24.	Korcs v. svédhere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
25.	Bíborhere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
26.	Vöröshere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
27.	Fehérhere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
28.	Lódi lóhere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
29.	Fonák lóhere (vetőmag célra)	Trifolium	Fabaceae
30.	Lóbab	Vicia	Fabaceae
31.	Disznóbab	Vicia	Fabaceae
32.	Takarmánybükköny	Vicia	Fabaceae
33.	Szöszös bükköny (vetőmag célra)	Vicia	Fabaceae
34.	Lucerna	Medicago	Fabaceae
35.	Komlós lucerna	Medicago	Fabaceae
36.	Sárkerekp lucerna	Medicago	Fabaceae

	A	B	C
1.	Megnevezés	Növénynemzetség	Család
37.	Tarkavirágú lucerna	Medicago	Fabaceae
38.	Komlós lucerna (vetőmag célra)	Medicago	Fabaceae
39.	Takarmánylucerna (vetőmag célra)	Medicago	Fabaceae
40.	Cukorrépa	Beta	Amaranthaceae
41.	Takarmányrépa	Beta	Amaranthaceae
42.	Cékla	Beta	Amaranthaceae
43.	Futóbab	Phaseolus	Fabaceae
44.	Szárazbab	Phaseolus	Fabaceae
45.	Zöldbab	Phaseolus	Fabaceae
46.	Ebtippán (vetőmag célra)	Agrostis	Poaceae
47.	Óriás tippán (vetőmag célra)	Agrostis	Poaceae
48.	Fehér tippán (vetőmag célra)	Agrostis	Poaceae
49.	Cérnatippán (vetőmag célra)	Agrostis	Poaceae
50.	Ligeti perje (vetőmag célra)	Poa	Poaceae
51.	Réti perje (vetőmag célra)	Poa	Poaceae
52.	Mocsári perje (vetőmag célra)	Poa	Poaceae
53.	Sovány perje (vetőmag célra)	Poa	Poaceae
54.	Nádképű csenkesz (vetőmag célra)	Festuca	Poaceae
55.	Juhcsenkesz (vetőmag célra)	Festuca	Poaceae
56.	Réti csenkesz (vetőmag célra)	Festuca	Poaceae
57.	Vörös csenkesz (vetőmag célra)	Festuca	Poaceae
58.	Olasz perje (vetőmag célra)	Lolium	Poaceae
59.	Angol perje (vetőmag célra)	Lolium	Poaceae
60.	Hibrid perje (vetőmag célra)	Lolium	Poaceae
61.	Somkóró	Melilotus	Poaceae
62.	Fehérvirágú somkóró	Melilotus	Poaceae
63.	Gumós komócsin (vetőmag célra)	Phleum	Poaceae
64.	Réti komócsin (vetőmag célra)	Phleum	Poaceae
65.	Szudáni cirokfű	Sorghum	Poaceae
66.	Silócirok	Sorghum	Poaceae
67.	Csicsóka	Helianthus	Asteraceae
68.	Napraforgómag	Helianthus	Asteraceae
69.	Hibrid napraforgó (vetőmag célra)	Helianthus	Asteraceae
70.	Rost célra termesztett kender	Cannabis	Cannabaceae
71.	Kender (vetőmag célra)	Cannabis	Cannabaceae
72.	Egyéb kender (rost és vetőmag céltól eltérő célból termesztett kender)	Cannabis	Cannabaceae
73.	Cikóriagyökér	Cichorium	Asteraceae
74.	Endívia	Cichorium	Asteraceae
75.	Rozs	Secale	Poaceae
76.	Évelő rozs	Secale	Poaceae
77.	Olajlenmag	Linum	Linaceae
78.	Rostlen (vetőmag célra)	Linum	Linaceae
79.	Articsóka	Cynara	Asteraceae
80.	Spanyol articsóka	Cynara	Asteraceae
81.	Sárgarépa	Daucus	Apiaceae
82.	Murokrépa	Daucus	Apiaceae
83.	Takarmánybaltacim	Onobrychis	Fabaceae
84.	Indiánrizs	Zizania	Poaceae
85.	Pohánka	Fagopyrum	Polygonaceae
86.	Mohar	Setaria	Poaceae
87.	Homoki bab	Vigna	Fabaceae
88.	Köles	Panicum, Pennisetum	Poaceae

	A	B	C
1.	Megnevezés	Növénynemzetség	Család
89.	Fénymag	Phalaris	Poaceae
90.	Rizs	Oryza	Poaceae
91.	Édes csillagfűrt (mag)	Lupinus	Fabaceae
92.	Lencse	Lens	Fabaceae
93.	Csicseriborsó	Cicer	Fabaceae
94.	Szegletes lednek	Lathyrus	Fabaceae
95.	Komló	Humulus	Cannabaceae
96.	Szójabab	Glycine	Fabaceae
97.	* Szezám	Sesamum	Pedaliaceae
98.	Földimogyoró	Arachis	Fabaceae
99.	* Sáfrányos szeklice	Crocus	Asteraceae
100.	* Ricinus	Ricinus	Euphorbiaceae
101.	Mák	Papaver	Papaveraceae
102.	Négermag	Guizotia	Asteraceae
103.	Zeller	Apium	Apiaceae
104.	Fejessaláta	Lactuca	Asteraceae
105.	Sóska	Rumex	Polygonaceae
106.	Spenót	Spinacia	Amaranthaceae
107.	Spárga	Asparagus	Asparagaceae
108.	Petrezselyem	Petroselinum	Apiaceae
109.	Rebarbara	Rheum	Polygonaceae
110.	Édeskömény	Foeniculum	Apiaceae
111.	Galambbegysaláta	Valerianella	Caprifoliaceae
112.	Feketegyökér	Scorzonera	Asteraceae
113.	Pasztinák	Pastinaca	Apiaceae
114.	Újzélandi spenót	Tetragonia	Amaranthaceae
115.	Mezei csibehúr	Spergula	Caryophyllaceae
116.	Földieper (szamóca)	Fragaria	Rosaceae
117.	Szarvaskerep	Lotus	Fabaceae
118.	Nyúlzapuka	Anthyllis	Fabaceae
119.	Szeradella	Ornithopus	Fabaceae
120.	Tarka koronafűrt	Securigera	Fabaceae
121.	Görög széna	Trigonella	Fabaceae
122.	Mézontófü	Phacelia	Boraginaceae
123.	Takarmánymályva	Malva	Malvaceae
124.	Francia perje (vetőmag célra)	Arrhenatherum	Poaceae
125.	Csomós ebír (vetőmag célra)	Dactylis	Poaceae
126.	Csenkeszperje (vetőmag célra)	Festulolium	Poaceae
127.	Koronás baltavirág (vetőmag célra)	Hedysarum	Fabaceae
128.	Közönséges búza	Triticum	Poaceae
129.	Durumbúza	Triticum	Poaceae
130.	Tönkölybúza	Triticum	Poaceae
131.	Novum búza	Triticum	Poaceae
132.	Tönke búza	Triticum	Poaceae
133.	Alakor búza	Triticum	Poaceae
134.	Árpa	Hordeum	Poaceae
135.	Zab	Avena	Poaceae
136.	Tritikálé	Triticosecale	Poaceae

14. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

A nitrogénmegkötő növényfajok listája

	A	B
1.	Megnevezés	Típus
2.	Fehérvirágú somkóró (<i>Melilotus albus</i>)	évelő
3.	Szegletes lednek (<i>Lathyrus sativus</i> L.)	egyéves
4.	Csicseriborsó (<i>Cicer arietinum</i> L.)	egyéves
5.	Tarka koronafürt (<i>Securigera varia</i>)	évelő
6.	Keleti kecskeruta (<i>Galega orientalis</i> L.)	évelő
7.	Szarvaskerep (<i>Lotus corniculatus</i> L.)	évelő
8.	Fehér virágú csillagfürt (<i>Lupinus albus</i> L.)	egyéves
9.	Sárga virágú csillagfürt (<i>Lupinus luteus</i> L.)	egyéves
10.	Kék virágú csillagfürt (<i>Lupinus angustifolius</i> L.)	egyéves
11.	Édes csillagfürt (fehér, sárga vagy kék virágú) (<i>Lupinus alba</i>)	egyéves
12.	Lucerna (<i>Medicago sativa</i> L.)	évelő
13.	Komlós lucerna (<i>Medicago lupulina</i>)	évelő
14.	Sárkerep lucerna (<i>Medicago falcata</i>)	évelő
15.	Tarkavirágú vagy homoki lucerna (<i>Medicago x. varia</i>)	évelő
16.	Baltacim (<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.)	évelő
17.	Takarmányborsó (<i>Pisum sativum</i> L.)	egyéves
18.	Bíborhere (<i>Trifolium incarnatum</i> L.)	egyéves
19.	Vöröshere (<i>Trifolium pratense</i> L.)	évelő
20.	Fehérhere (<i>Trifolium repens</i> L.)	évelő
21.	Perzsahere (<i>Trifolium resupinatum</i> L.)	egyéves
22.	Alexandriai here (<i>Trifolium alexandrinum</i>)	egyéves
23.	Korcshere (<i>Trifolium hybridum</i>)	évelő
24.	Görögszéna (<i>Trigonella foenum-graecum</i> L.)	egyéves
25.	Lóbab (<i>Vicia faba</i> L.)	egyéves
26.	Pannonbükköny (<i>Vicia pannonica</i> Cr.)	egyéves
27.	Tavaszi bükköny (<i>Vicia sativa</i> L.)	egyéves
28.	Szója (<i>Glycine max</i> L.)	egyéves
29.	Szöszös bükköny (<i>Vicia Vilossa</i>)	egyéves
30.	Közönséges vagy veteménybab (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.)	egyéves
31.	Lencse (<i>Lens culinaris</i>)	egyéves
32.	Zöldborsó (<i>Pisum sativum</i>)	egyéves
33.	Sárgaborsó (<i>Pisum sativum</i>)	egyéves
34.	Mezei borsó (<i>Pisum arvense</i>)	egyéves

15. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

A biológiai sokféleség megőrzésének elemeire vonatkozó átváltási és súlyozási tényezők

	A	B	C
1.	Megnevezés	Átváltási tényező	Súlyozási tényező
2.	Parlag	nincs	1
3.	Terasz	2 m szélességgel kell figyelembe venni (m-ként 2 m ² számolható el, min. 10 m hosszan kell a táblára fednie)	2
4.	Fás-cserjés sáv	nincs (min. 30 m hosszan kell a táblára fednie)	1
5.	Magányosan álló fa	20 m ²	1,5
6.	Fa- és bokorcsoport	nincs	1,5
7.	Táblaszegély	nincs (min. 30 m hosszan kell a táblára fednie)	1,5
8.	Kis kiterjedésű tavak	nincs	1,5
9.	Kunhalom	nincs	1
10.	Gémeskút	25 m ²	1
11.	Védelmi sávok (folyóvíz)	nincs	1,5
12.	Védelmi sávok (tavak)	nincs	1,5
13.	Ökológiai jelentőségű másodvetés	nincs	0,3

	A	B	C
1.	Megnevezés	Átváltási tényező	Súlyozási tényező
14.	Nitrogénmegkötő növényekkel beültetett területek	nincs	1
15.	Erózióvédelmi sáv	nincs	1,5
16.	Kis vizes élőhely	nincs (minimum 5000 m ² , teljes egészében az ügyfél tábláján kell elhelyezkednie)	2
17.	NTB keretében létrehozott erózióvédelmi létesítmény	1 m szélességgel kell figyelembe venni (m-ként 1 m ² számolható el)	2

16. melléklet a 14/2023. (IV. 19.) AM rendelethez

A 2023. évben élelmiszer célú kultúraként elismerhető szántóföldi növények listája a HMKÁ8 parlag előírás keretében alkalmazható eltérés során

	A	B
1.	Gyűjtőkategória	Kultúra/hasznosítás
2.	Búza	Őszi búza Tavaszi búza Őszi durum búza Tavaszi durum búza Őszi tönkölybúza Tavaszi tönkölybúza Őszi novum búza Tavaszi novum búza Őszi tönke búza Tavaszi tönke búza Őszi alakor búza Tavaszi alakor búza
3.	Rozs	Rozs Évelő rozs
4.	Árpa	Őszi árpa Tavaszi árpa
5.	Zab	Tavaszi zab Őszi zab
6.	Pohánka/hajdina	Pohánka/hajdina
7.	Rizs	Rizs
8.	Indiánrizs	Indiánrizs
9.	Köles	Termesztett köles Indiai köles
10.	Cirok	Szemescirok
11.	Borsó	Cukorborsó Őszi zöldborsó Szárzborsó/sárgaborsó Tavaszi zöldborsó
12.	Bab	Lóbab/disznóbab Futóbab Szárzbab Zöldbab Homoki bab
13.	Lencse	Lencse
14.	Csicseriborsó	Csicseriborsó
15.	Burgonya	Burgonya
16.	Cukorrépa	Cukorrépa
17.	Repce	Őszi káposztarepce Tavaszi káposztarepce
18.	Szezám	Szezám
19.	Földimogyoró	Földimogyoró
20.	Mustár	Fehér mustár Fekete mustár
21.	Mák	Mák (tavaszi és őszi egyaránt)

	A	B
1.	Gyűjtőkategória	Kultúra/hasznosítás
22.	Retek	Retek
23.	Napraforgó	Napraforgó
24.	Karfiol	Karfiol
25.	Brokkoli	Brokkoli
26.	Bimbóskel	Bimbóskel
27.	Káposzta	Fejes káposzta Kelkáposzta Vörös káposzta
28.	Karalábé	Karalábé
29.	Kínai kel	Kínai kel
30.	Zeller	Zeller
31.	Hagyma	Póréhagyma Őszi fokhagyma Tavaszi fokhagyma Csemegehagyma Őszi vöröshagyma Tavaszi vöröshagyma Lila hagyma Metéltőhagyma
32.	Fejessaláta	Fejessaláta
33.	Endívia	Endívia
34.	Sóska	Sóska
35.	Spenót	Spenót
36.	Articsóka	Articsóka Spanyol articsóka
37.	Petrezselyem	Petrezselyem gyökér Petrezselyem levél
38.	Rebarbara	Rebarbara
39.	Galambbegy saláta	Galambbegy saláta
40.	Zsázsa	Zsázsa
41.	Paradicsom	Paradicsom
42.	Uborka	Uborka
43.	Padlizsán	Padlizsán
44.	Tök	Főzőtök Sütőtök Káposztatök Olajtök Csillagtök/patiszon Spárgatök Cukkini
45.	Paprika	Paprika Fűszerpaprika
46.	Sárgarépa	Sárgarépa
47.	Cékla	Cékla
48.	Feketegyökér	Feketegyökér
49.	Torma	Torma
50.	Pasztinák	Pasztinák
51.	Újzélendi spenót	Újzélendi spenót
52.	Mezei csibehúr	Mezei csibehúr
53.	Batáta/édesburgonya	Batáta/édesburgonya
54.	Borsmustár/rukkola	Borsmustár/rukkola
55.	Egyéb zöldség	Egyéb zöldség
56.	Dinnye	Görögdinnye Tökre oltott görögdinnye Sárgadinnye Tökre oltott sárgadinnye

	A	B
1.	Gyűjtőkategória	Kultúra/hasznosítás
57.	Földieper/szamóca	Földieper/szamóca
58.	Görög széna	Görög széna
59.	Fűszernövények	Anizs Bazsalikom Borsikafű Kapor Fűszerkömény Koriander Lestyán Rozmaring Sáfrány Sáfrányos szeklice Jázminpakóca/stevia
60.	Konyhakertek	Konyhakert
61.	Lednek	Mogyorós lednek

¹A 11. § a 38. § (2) bekezdés alapján 2025. január 1-jén lép hatályba.